

БОРИС АПРИЛОВ

КАВАЛКАДА ФИЛМОВ СЦЕНАРИЙ, 1969

1.

В момента не можем да разберем какъв е този полумрак. Може би се намираме в мазе, може би – в празен хамбар. Вероятно хамбар, тъй като вече различаваме някакви греди, по които висят паяжини. Нощ ли е навън? Не. През процепите на дъските струят светлинки. По всяка вероятност, на оператора му се играе с тези светлини, явно се старае да създаде някаква мистериозност, тъй като снопче от тях изведнъж попада върху два крака, обути в сандали; осветява ги, после ръката на лежащия се плъзга да почеше глезена си и този път се осветява циферблата на ръчния часовник. Часовникът на цял екран. Секундарникът вършее по малкото кръгче, а големите стрелки сякаш са заспали на четири и десет.

По груба дървена стълба, водеща към неизвестна още за нас площадка, се изкачва фигура. След малко тя стига до площадката. Там се раздвижва друга. Двете фигури си разменят местата.

Слизаштата фигура стъпва на пода и се отправя към един бидон. Вдига го.

– Пия вода! – долага тя.

– Една глътка – чува се отнякъде глас, който, както се казва, не търпи възражения.

Бидонът се издига нагоре.

2.

Върху изображението на човека, който пие вода, наподобяващо графика, върху полумрака и светлинките през процепите, върху подпряната стълба и гредите с паяжините, минават заглавието

и надписите на филма, сякаш изтласквани от тактуващата секундарна стрелка и странната по своя характер песничка – трудно е да се разбере весела или тъжна – изпълнявана от квартет, в съпровод на китари.

Долавяме и нещо като текст; отделни думи, които не изясняват нещата, а ни объркват още повече, така както ни обърква животът, за който трудно можем да кажем дали е весел или тъжен:

*Та-ра-ра̀, та-ра-ра̀-ра, момче,
та-ра-ра̀ твоето време тече,
някой казва, че ра̀-ра си ти,
та-ра-ра̀, тара-ра̀-ра блести
хоризонт та-ра-ра̀-ра лъжа
може би та-ра-ра̀-ра мечта.*

Надписите са изчезнали, но песента продължава и все още трябва да напругаме фантазията си за да схванем уж нещо:

*Вятър духа та-ра̀ ра-ра-ра̀
все във твоите бели платна.
Та-ра-ра̀ та-ра-ра̀ обърни
и напред та-ра-ра̀ погледни.*

3.

Бидонът отива на мястото си. Фигурата ляга уморена на дъсчения подиум, по-ниско от лежащата фигура с часовника.

Сега операторът разкрива картите си: оказва се, че помещението не е толкова тъмно.

Вътре има деца. Пет долу и едно – горе, на площадката, но ние не го виждаме.

– Не стана ли поне четири и половина?

– Четири и петнайсет – отвръща най-едротото момче, същото, което лежи, с часовника.

– Уф!...

– Още два часа!

– Затвори си устата! – заповядва момчето с часовника.

Същото момче се изправя, казва: ПИЯ ВОДА, приближава се до бидона, вдига го и пие.

ЛЮБАКА (докато избърсва устата си). Преди атаката всеки ще пие допълнително по глътка. Разбрано ли е?

ГЛАСОВЕ. Разбрано.

ГЛАС. Ами ако не нападнат?

ЛЮБАКА. Точно в шест ще тръгнем обратно към града.

ДАДИ (най-дребният от бандата). – Нашите ще ме пуснат трудно.

ЛЮБАКА. Ще избягаш!

Той е изминал пътя до дъсчения подиум и ляга отново.

ЛЮБАКА. Винаги ти... Никога не си сигурен.

ДАДИ. Но винаги идвам.

ЛЮБАКА (категорично). Трябват ни сигурни хора. Представи си, че веднъж не дойдеш. Веднага ставаме пет на шест.

ДАДИ. Идвал съм и ще идвам, но вечер е трудно.

ЛЮБАКА (все тъй категорично). Пружината!

Дади взима комплекта с пружините за разтягане от един гвоздей.

ЛЮБАКА. Хайде!

Първо разпъване, второ, трето – едва-едва, после слабичките ръце се отпускат, съчувствените погледи на момчетата се свеждат надолу.

ДАДИ (отчаяно). Не мога и не мога!...

ЛЮБАКА (властно). А на мен са ми нужни силни мускули. Силата е най-важното нещо на света. Без мускули няма да издържим... Ако издържим днес – побеждаваме завинаги.

ДАДИ. Като малък са ме отбили рано. Майка ми нямала мляко... но ще тренирам редовно и...

ТРАНЗИСТОРА (отгоре). Колко е часът?

ЛЮБАКА. Четири и половина!...

ТРАНЗИСТОРА. Днес времето се търкаля бавно.

ЛЮБАКА. Отваряй си кепенците!

ТРАНЗИСТОРА. На хоризонта – нищо.

Мълчание. Секундите пулсират.

ПОНЧО (следи с поглед другарите си и сякаш чувства някакво терзание, иска да каже нещо, което не е за казване). Какво ще кажете, ако разширим кръга?

Мълчание. Всички погледи се свеждат надолу. Само Марго, момченце с по-дълга, нежна косичка, вдига очи и поглежда Пончо право в лицето.

ПОНЧО (макар и смутен). Предлагам да разширим кръга.

Отправя погледа си към Любака, с надежда.

ЛЮБАКА. Мисля по този въпрос... Не знам дали ще си помогнем.

ПОНЧО (бързо). Разбира се... И няма да разберат.

ДАДИ. Ами ако ни наблюдават?

ЛЮБАКА. Ние ги наблюдаваме по-добре. (Към Транзистора, горе.) Транзисторе, виждаш ли нещо?

ТРАНЗИСТОРА. Не.

ЛЮБАКА. Идвам!

Започва да се изкачва по стълбата.

Долу са останали четири момчета. Трите наблюдават зорко Марго. Момчето е привидно спокойно.

Любака се връща при тях.

ЛЮБАКА (от първото стъпало). Няма ги... Кой ще се заеме с разширението на кръга? (Оглежда всички.) Марго и Бидона.

МАРГО. Не!

ЛЮБАКА (спокойно, може би е очаквал реакцията). Значи, отказваш да се подчиниш.

МАРГО. Да.

ЛЮБАКА. Ако е заповед?

МАРГО. Не!

ЛЮБАКА. Главатарят съм аз.

МАРГО. Няма значение.

ЛЮБАКА. Да те обявя ли за бунтовник?

МАРГО. Ще играем честно.

ЛЮБАКА. И ще ни вземат крепостта? Защото съм повел шепа слабаци!... Без капка мускули!...

ПОНЧО. Марго, съгласи се!...

ДАДИ. А може и да не дойдат.

МАРГО (категорично). Не!

4.

ВЪН, ЗАД ХЪЛМА

Нападателят пълзи по всички правила по лекия наклон на хълма. Шест деца се приближават сантиметър по сантиметър. Лицата им са напрегнати, лактите им се забиват в сухата земя, обрасла тук-там с анемична трева и храсти. Фронтът се е разгънал твърде широко, но всяко от децата не забравя да потърси връзка с водача, който пълзи с опиянение, както знае от романите и филмите – обръща се, намира всеки от бандата си с поглед, дава знаци.

Шест деца, едно от друго по-различни, пълзят по всички правила на играта.

5.

КРЕПОСТТА

Любака се е изправил. Спокойствието му го е напуснало. Нервно крачи насам-натам.

ЛЮБАКА (както крачи). Маргарит знае много неща от баща си и майка си... У тях има две стени с книги. Но като те нападнат, книгите не помагат. Сега, например, ако ни изненадат и се напъхат в кръга без да ги видим...

ТРАНЗИСТОРА (отгоре). Защо? Аз гледам.

ЛЮБАКА (продължава невъзмутимо). Мускулите ви са слаби и ще ни победят... Никой не ни гарантира, че утре ще си възвърнем крепостта... Предлагам ви, докато е време – да преместим чертата. Разберете, ако ДНЕС не ни изтласкат, крепостта остава наша за цялото лято. (Оглежда ги.) Друг несъгласен?

Мълчание.

Бидона търка слепоочията си, сякаш го е нападнали непоносимо главоболие. Дади сваля гуменката си и я изтръсква.

ЛЮБАКА (категорично). Който е против разширяването на окръжността, да вдигне ръка.

Бидона търка ли търка слепоочията си. Дади изтръсва ли изтръсва гуменката си.

Маргарит вдига енергично ръката си.

ЛЮБАКА (победоносно). Един против!...

МАРГАРИТ (внезапно). Сега – обратно...

ЛЮБАКА. Добре, макар че тук заповядвам АЗ... Който подкрепя предложението ми за преместването на чертата, да вдигне ръка!

Пончо гласува на секундата.

Малка пауза.

Издига се ръката на Дади.

Виж ти... Бидона нещо се е запънал.

ЛЮБАКА (изненадано). Бидон?

БИДОНА (долага). Пия вода!

Момчето вдига бидона, пие вода и го оставя на мястото му. Бърше уста и гледа косо. Дали ще му се удаде да се измъкне?

ЛЮБАКА (лаконично). Какво?

БИДОНА. Нищо.

Вдига ръка.

ПОНЧО (поглежда нагоре). Транзисторе?

ЛЮБАКА (поглежда нагоре). За кого гласуваш?

ТРАНЗИСТОРА (прави се на ударен). Как за кого?

ЛЮБАКА. За мен ли, или за Марго?

ТРАНЗИСТОРА (прави се на ударен). Нали гласуваме за чертата?

ЛЮБАКА. Да, де.

ТРАНЗИСТОРА. Значи не става въпрос за **теб** или за **Марго**, а за чертата.

– За нея.

– Защото зададе неправилно въпроса.

– Не се прави на ударен! – извиква ядосано Любака.

– Защо на ударен?... Ти питаш...

– Гласувай! – извиква извън себе си Любака.

– **НАПАДАТ!** – извиква на свой ред Транзистора с ликуване и задоволство, защото е успял уж да запази достойнството си.

6.

ВЪН

Нападателят са напуснали прикритието си и бягат към целта си, да се намъкнат в окръжността и да победят. Сега я виждаме и нея – тази прословута окръжност, предизвикала спора, очертана с бели камъчета, завъртяна около стара, грохнала от тежестта на годините си вятърна мелница. Три от перките на мелницата са

горе-долу запазени, четвъртата липсва изобщо.

Под ъгъл зад хълма и мелницата се синее дъгата на залива с белите ветрила на прибоя.

Моментът е доста напрегнат: нападателите приближават чертата, още малко и ще нахълтат. Слава богу – защитниците на мелницата вече са успели да се появят.

Разочаровани и запъхтени, нападателите спират до очертанията на кръга.

ЛЮБАКА (подигравателно, запъхтяно). Заповядайте!...

ПОНЧО. Не можахте да влезете без борба.

ТРАНЗИСТОРА. Ще ви поизпотим!...

ВОДАЧЪТ (успокоява дишането си). Същите ли сте?

ЛЮБАКА. Аз, Маргарит, Пончо, Бидона, Транзистора и Дади... Вие същите ли сте?

ВОДАЧЪТ (вече спокойно). Справете се с представения вчера списък.

ДАДИ (към Любака). Същите са.

ВОДАЧЪТ. Същите ли сме?

ЛЮБАКА. Да.

ВОДАЧЪТ. Тогава да започваме.

ЛЮБАКА (предизвикателно). Чакаме ви!

7.

СРАЖЕНИЕТО

Нападателят започват с прибежки около кръга, стараят се да предизвикат изненада, да объркат бранителите, както в баскетболна игра. Не се разбира какво ще последва. Бързо разменят местата си и чак когато в даден момент прозвучава едно „Оп!“, шестимата се втурват в окръжността. Започва истинската борба, вкопчването един в друг.

Но ние като зрители все още не разбираме нищо.

Работата започва да се изяснява постепенно. Едва след като нападателите измъкват извън очертанието най-лесната жертва – Дади. Изтласкват го навън и го превръщат в наблюдател, неутрализират го.

В момента съотношението на силите е шестима на петима за

нападателите.

Бранителите обаче не остават назад. По даден сигнал те се вкупчват около избрана жертва, хващат я и я изтласкват извън линията.

Петима на петима.

Двама са извън играта, наблюдатели, нямат право дори да се обаждат.

Останалите в кръга са се вкопчили в нова ръкопашна схватка – човек за човек. Естествено, всеки гледа да се откопчи, да се втурне към някоя от двойките, да се получи съотношение двама на един. Но това е трудно. Бдителността е изострена. Няколкото опита остават напразни. Момчетата се държат здраво, дишат запъхтяно, дебнат.

И ето че става неочакваното. Един от нападателите успява. Той се притичва на помощ на вожда си, който се е вкопчи за Любака. Всичко е много ненадейно, Любака не успява да реагира както си знае и на бърза ръка позорно се оказва извън кръга на борбата. Той крещи от яд, но няма какво да се прави.

Петима на четирима.

Не закъснява обаче новата изненада. Умният Марго само се отмества настрана и момчето, което е помогнало за изхвърлянето на Любака, самичко, тласкано от инерцията си, излита навън, където пада по гръб.

Силите са изравнени. Четирима на четирима. Сражението се разгорещява още повече. За съжаление, стълбът на отбраната – Любака е извън играта. Той хапе устни, блъска се с юмруци от яд, но не може да стори нищо. Правилата на играта са категорични. Остава му само да се вайка и да наблюдава.

Ето че изхвърчава и Пончо.

След него Транзистора.

В кръга съотношението е четирима на двама. Сега-засега честта на бранителите се защитава само от Марго и Бидона.

Да, няма как! Ударил е часът и на Бидона. Той лавира добре, измъква се от няколко капана и все пак изхвърчава извън „демаркационната“ линия.

Изходът е от ясен по-ясен – битката е загубена и все пак Марго не се предава. Момчето се измъква ловко от ръцете на напа-

дателите, провира се между телата им, хуква около мелницата. Отначало озадачени, нападателите се окоптиват и на бърза ръка се явяват от двете му страни. Марго прави финт – рязко се връща и излъгва първият, който иска да го хване. Нещо повече – в суматохата, със силен тласък на рамото си изхвърля извън очертаванията не кой да е, а самият водач на нападателите. Подобно на Любака, той бързо се изправя на крака върху тревата и захапва от яд ръката си.

Тримата нападатели от кръга дебнат Марго. Изглежда, че са малко нещо напласнени. Това нежно на вид момче днес успя да им изиграе редица номера и трябва да се внимава, въпреки че развръзката е ясна и победата осигурена.

– Марго, предай се! – заповяда отвън Любака. – Няма смисъл!

В гласа му има уж грижа към партньора, но на нас тази заповед повече ни прилича на завист.

Марго обаче е докопал една греда от корпуса на мелницата и се е вкопчил в нея. Тримата се спущат, хващат го от всички страни. Няколко ръце се мъчат да изтръгнат пръстите му от гредата. Понякога успяват, но пръстите светкавично улавят нещо друго. Тримата ядовито се напъват и го събарят на тревата. Хващат го за краката и започват да го изтеглят. Марго ритва спонтанно с нозе и се изплъзва, но нападателите се мятат върху него като котки. Той е притиснат по гръб. Двама го хващат отново за краката, а третият притиска тялото му към земята. От устата на момчето потича тънка струйка кръв.

– Безсмислено е! – извиква повторно Любака.

– Хабиш сила! – обажда се Пончо.

– Ще ти трябва за утре! – обажда се и Дади.

Краката на Марго са вече извън очертаванията на окръжността.

Нападателите се стараят да го изтласкат по такъв начин, че те да си останат в кръга, както изискват правилата. Тук Марго отново си послужва с малка хитрост – измъква уж доброволно и туловището си извън чертата, уж че се предава, нападателите се отпускат, Марго бързо прави склопка – ловко премятане през глава и отново се оказва изцяло в очертаванията на кръга. Дори успява да се приближи до мелницата. Този път тримата му извиват

ръцете. Момчето моментално вкопчва свободните си крака около най-ниската гнила греда. Единият от нападателите се навежда да освободи краката му. Марго внезапно отпуска крака и с ходилата си го изтласква настрана. Докато другите се окопитят, той се освобождава и от другите двама.

Бранителите се спогледват. Водачът им кипи. Победените отвън отправят погледи към Любака.

– Глупако, предай се! – вика той. – Битката е загубена.

– Пести силите! – виква и Пончо.

Вместо да се вслуша в съвета им, Марго сграбчва дебелото момче около кръста. Заловеният се чувства неудобно, положението му е доста комично, той гледа жално към партньорите си, а Транзистора се смее с глас.

– Bravo, Марго! – вика той.

– Герой си! – извиква Бидона. – Дръж се!

Единият от нападателите губи нервите си и се хвърля яростно между двамата. Другият го следва. Двамата се стараят да отскубнат ръцете на Марго от тялото на партньора им. Те могат да сторят десет далеч по-ефикасни неща, но яростта им позволява толкова. Усилията им са напразни. Тогавя най-ниският от нападателите слага лапата си върху устата на отбраняващия се, запушва я, по всяка вероятност иска да му попречи на дишането.

– Няма право! – реагира на секундата Транзистора. – Устата!

– Ванчо, пусни устата му! – заповяда отвън водачът на нападателите.

Дебеланкото диша тежко, притиснат от челичните ръце на Марго, които са го вкопчили като менгеме.

– Предавам се! – заявява запъхтяно дебеланкото.

Марго го пуца. Дебеланкото излиза извън очертаванията. Но това пуцане в крайна сметка се оказва фатално, Марго е останал без своята котва, ръцете му са свободни и уязвими, двамата нападатели използват ловко момента и го сграбчват за лактите. Разбира се, Марго веднага сграбчва гредата със свободните си нозе, но изглежда, че няма да издържи така. Дишането му е тежко, умората си е казала думата. Ето, те го дърпат под мишците, краката му постепенно започват да се отпусчат, вече се оставя да

го влачат по земята, чертата се приближава, тай се старая да хване нещо от нея с ръце, извърща глава, захапва тревата, която се откъсва и стърчи между зъбите му.

8.

Като надават бойни викове, нападателите се втурват в кръга, радостно лудуват и в победното си опиянение прегръщат корпуса на мелницата, гаят го, дори го целуват.

9.

Марго лежи по гръб върху земята. Горее спи чудно синьо небе. Лицето на момчето е издраскано, кръвчицата по устата му е застинала. Транзистора се навежда над него и се усмихва. Марго му отвърща с усмивка, която прилича повече на плач.

10.

Марго се изправя бавно. Не обръща внимание на подигравките, които се сипят откъм кръга. Полуизправен, той опипва ранената си уста. Изправя се съвсем. Обръща се на запад и вижда как приятелите му се оттеглят от полесражението – трима начело с Любака, след тях Бидона и на опашката Транзистора.

Марго тръгва след тях, олюлява се. Обръща се и хвърля поглед към вятърната мелница. Около нея подскочат победителите.

Под синьото небе изведнъж се очертава гъстият син цвят на следобедното море.

11.

Победените се изтеглят позорно по пътеката през голия хълм. Слънцето клони на запад. Отъпканата изгоряла трева, самотните оглозгани от времето камъни, нищото, разпростряно наоколо – всичко навява тъга и се е превърнало в апокалиптичен фон, върху който могат да се очертаят само отстъпващите.

12.

Ето го шосето, градините, лозята, вече се чуват шумове, хорска глъч, ръмжене на мотори, а и контурът на града е интересен

с пристанищния залив и далечните възвишения на планината. В пристанището се движат стоманените жирафи на крановете, белеят се мачтите на корабите.

Всичко е приказно красиво, обляно от прощалната светлина на слънцето. Има нещо величествено в този град, личи си, че може да ражда деца и да ги възпитава по своему, да ги калява, да събужда у тях предприемчивост.

13.

Петимата спират като омагьосани пред пишно натрупаните цветове. Цяла стена е заета от пъстрите плакати, листовки и листоси на гостуващия в града цирк.

Марго се приближава и спокойно застава зад петимата.

14.

ДОМЪТ НА ЕЛЕНА

Холът.

Вратата се отваря и влиза Елена с пълна пазарска чанта. Тя е хубава млада жена, облечена не по модата, но с вкус. Движенията и гласът ѝ говорят за самостоятелност и женско достойнство. Бърза към телефона, който звъни, оставя чантата на стол и както е по шлифер, вдига слушалката.

ЕМИЛ (гласът му звучи бодро, атакува). Най-последно!...

ЕЛЕНА (готова да се усмихне). Кой е?

ЕМИЛ. Звъня от един час.

ЕЛЕНА (усмихната). Кой е?

ЕМИЛ. Не ме ли познахте?... Мъжът с осемте плаващи ребра.

ЕЛЕНА (радостно). Здравейте!... Добре, че се обадохте! Знаете ли как ме зарадвахте?

ЕМИЛ (с престорено тъжен глас). Много съм сам... Аз съм по-сам от него.

ЕЛЕНА (притиска нежно слушалката). А аз съм по-сама от двама ви... Къде се изгубихте?

ЕМИЛ. Аз съм отвратително сам. Той си има „СИРАКУЗА“. Той обича „СИРАКУЗА“ повече от вас, а аз ви обичам повече от себе си в петък.

ЕЛЕНА. Защо пък в петък?

ЕМИЛ. В петък се обичам най-много... Какво ще правите тази вечер?

ЕЛЕНА. Омлет е гъби.

ЕМИЛ. Вестниците млъкнаха. Знаете ли къде е „СИРАКУЗА“?

ЕЛЕНА. Наближава Канарските острови.

ЕМИЛ. Не се ли отклонява?

ЕЛЕНА. Днес говорих с параходството. Завчера се разминали с „БАЧО КИРО“. Набутал се в някакъв циклон.

ЕМИЛ. Вие сте моят циклон. Всичките ми платна са разкъсани... Искам да ме поканите на гости.

ЕЛЕНА. Домът ми е отворен за вас... Освен ако Марго не ме покани на цирк.

ЕМИЛ. За всеки случай, бяло или червено?

ЕЛЕНА. Имам водка.

ЕМИЛ. Бялото върви на котлета с гъби и на полата ви.

До нея се е появил Марго, в не особено весело настроение.

ЕЛЕНА. Марго, ще ме вземеш ли на цирк?

МАРГО. Ще стана за смях пред бандата.

ЕМИЛ. С кого говорите?

ЕЛЕНА. Марго се върна... (Към Марго, без да закрива мембраната.) Тогава ще покания Човека с осемте плаващи ребра на вечеря.

МАРГО (приятно изненадан). Още ли те обича?

ЕЛЕНА. Поне така твърди... (В телефона.) Вземете бяло.

ЕМИЛ. В осем ли?

ЕЛЕНА. Когато искате.

ЕМИЛ. Чао, на вас и на Марго!

ЕЛЕНА. Чао! (Затваря телефона.)

Елена поглежда Марго. Усмихва се.

ЕЛЕНА. Успяха ли?

МАРГО. Гладен съм!...

ЕЛЕНА. Измий се!

Марго изчезва към банята. Чуваме течащата вода от чешмата.

МАРГО (гласът му от банята). Изложихме се.

Елена взима чантата с продукти и влиза в кухнята. Излиза от там, съблича шлифера си и го закача в антрето.

ЕЛЕНА. Какъв е резултатът?

МАРГО (както се мие). Лош.

ЕЛЕНА (върви към кухнята) Колко?

МАРГО (както се мие). Четири на три за нас... Ако я превземем още веднъж, става наша.

ЕЛЕНА (нарежда продуктите върху кухненската маса). Завинаги ли?

МАРГО (изправен срещу клозетната чиния). До края на лятото.

ЕЛЕНА. По-добри са, така ли?

Отваря хладилника.

МАРГО (закопчава панталона си). Много.

ЕЛЕНА (разполага продуктите в хладилника). Ники се приближава към Канарските острови.

МАРГО (дръпва верижката на ватерклозета). Така ли?... (Появява се в кухнята.) Кой ти каза?

ЕЛЕНА. Засекли се с „БАЧО КИРО“... Гротът му е на парчета.

МАРГО. Този човек обича да се завира в циклонните зони.

ЕЛЕНА (затваря хладилника). Има си много платна.

МАРГО. Отбеляза ли на картата?

ЕЛЕНА. Не.

Двамата излизат от кухнята и пресичат хола.

МАРГО. Завиждам ти, че ще вечеряш с Човека с осемте плаващи ребра.

ЕЛЕНА. Според мен и той е велик.

МАРГО. И те обича.

ЕЛЕНА. Не е лъжа.

Влизат в малка стая, обзаведена като капитанска или щурманска кабина на кораб. Библиотечни шкафове и книги. На една от стените – безброй изрезки от вестници и списания на яхти и яхтмени. Над работната маса – огромна карта на света.

Някъде в пустошта на Тихия океан е залепена снимка на яхта, с усмихнат слънчев яхтсмен с брада. На яхтата пише „SYRACUSE“ BURGAS.

Двамата се приближават до картата. Марго взима от масата химикалка и нанася кръстче близо до Канарските острови (юго-източно). Наредените кръстчета се провират през Гибралтар,

прекосяват Средиземно море, влизат в Бяло море, после Мраморно море, Босфора и Черно море. Завършват (или започват) при Бургас.

Марго взима туба с лепило и залепва разлепения крайчец на снимката.

МАРГО (гледа баща си). Все пак, Ники е по-велик!

ЕЛЕНА. Най-велик! (Накланя и целува снимката на усмихнатия яхтсмен.) Исполин!

15.

ПОД ШАПИТОТО НА ЦИРКА

Тържествените звуци на марша. Завесата се разтваря. Започва цирковият парад с цялата импозантност на това традиционно зрелище. Излизат знамената, а след тях артистите: акробати, балансьори, еквилибристи, илюзионисти, ездачи, баристи, першисти и т.н., до опашката, където подскочат клоуните.

Публиката аплодира.

Лудо ръкопляска бандата на Любака, наредена в централната ложа. В средата са седнали Любака и Маргарит, а около тях останалите четирима.

Парадът свършва. Мелодията се сменя. Секунда след това започва първият номер, който има за цел да нанесе шок на зрителите: прочутият джигит па трупа Романови. Шест прекрасни коня се втурват на манежа, ездачите им стрелят с пушки, викат. Под шапитото замирихва на бертолет. Наистина – красиви арабски коне, наистина – взривен номер, макар че е натруфен с излишни звукови ефекти, които леко напомнят за недотам добър вкус.

Конете препускат. В центъра на арената дресьорът е горд от постижението си и размахва камшика.

Но какво става? Дявол да го вземе!... Там става нещо!

Водещият кон, този с бялото петно на челото, внезапно се изправя на задните си крака и се заковава на място. Петте коня го подминават, но след като правят обиколката си, необяснимо спират зад него.

Точно пред ложата на момчетата. Главата на Бялата точка е точно пред главата на Марго.

Момчето е леко смутено, поглежда наляво и дясно, а Любака в това време е отправил победоносен поглед към публиката. Част от зрителите са се изправили на крака. Озадаченият дресьор се приближава до Бялата точка и следва удар с камшика.

Конят се понася напред, музиката засвирва отново, но секунда след това историята се повтаря – Бялата точка повторно е спрял пред Марго, навежда се над него и леко го близва по вратлето. Изумителното е, че и другите коне се стараят да направят същото.

Публиката се е изправила на крака. Ездачите пришпорват ли пришпорват животните, но никое от тях не се оттегля. Оркестрантите са на крака. Притичал е и директорът на цирка. Двамата с дресьора си разменят поглед. Дресьорът повдига рамене. После се ядосва и започва да нанася удар след удар с камшика си. Конете дори не трепват. Главата на Бялата точка се умилква около главата на Марго.

Обхванат от внезапен порив, Марго вдига ръка и погалва муцуната на коня. За обща изненада, останалите коне от своя страна също се натискат да бъдат погалени.

Оркестърът засвирва, камшикът плющи, директорът вече е загубил търпение. Той прескача бариерата и се озовава зад гърба на момчетата. Навежда се над Марго и започва да му шепти нещо. Марго клати глава в знак на съгласие и се изправя. Погалва за прощално сбогом Бялата точка и напуща шапитото, поведен от двама разпоредители.

Бялата точка изцвилва, понечва да прескочи бариерата, но това се оказва трудно и безсмислено.

Ездачите са слезли и гаят конете си. Дресьорът бърше запотеното си чело и продължава да повдига рамене, сякаш отговаря на безмълвните въпроси на публиката.

Оркестърът свири свирепо, зрителите се отпускат по местата си.

16.

ДОМЪТ НА ЕЛЕНА

Холът, където се е състояла вечерята.

Емил е висок, сух, рус, със зелени очи. От него лъха сила, здраве.

В момента той отстранява чинията с приборите, протяга ръка

и вдига чашата с вино.

ЕЛЕНА (гласът ѝ зад кадър). Може би Човекът с осемте плаващи ребра ще пожелае още нещо?

ЕМИЛ. Не, благодаря.

ЕЛЕНА. Но това беше малко за един истински мъж.

Ръката на Елена посяга към бутилката, но ръката на Емил я изпреварва, поема я и налива в двете чаши.

ЕМИЛ. Истинският мъж трябва да яде колкото една жена.

ЕЛЕНА (зад кадъра). Но да пие повече.

– Три пъти повече.

– Кафе?

– Наравно с нея.

Елена се изправя и започва да прибира масата:

– Какво разбирате под ИСТИНСКИ МЪЖ?... Назовете ми един.

– Робърт Скот.

– Магелан.

– Вашият мъж! – добавя спокойно Емил и по изражението на лицето му се разбира, че е искрен.

– Знаете ли, че не грешите – отвърща Елена и тръгва с няколко чинии към кухнята.

– Но вие пак се отдалечавате.

– Трябва да приготвя кафето – долита нейният глас.

17.

Емил отпива глътка и както става обикновено с гостите, започва да разглежда обстановката. Още една глътка. Изправя се, приближава се до една картина, хвърля ѝ поглед и влиза през отворената врата в стаята на Ники.

Няколко мига са му достатъчни, за да схване всичко.

– Тук е целият свят!

– Един цял свят – съгласява се Елена от кухнята.

ЕМИЛ (загледан в налепените изрезки от списания). Една вселена.

ЕЛЕНА (зад кадър). Всъщност, Ники тръгна още преди пет години, откакто създаде стаята си.

ЕМИЛ. Това не е стая, а инкубатор за мечти... Щастливо дете е Марго... Но какво ще прави с тези мечти?

ЕЛЕНА (зад кадър). Ако има смелост, ще тръгне да ги осъществява като баща си.

ЕМИЛ. А ако няма?

ЕЛЕНА (зад кадъра). Ще остане само в тази стая, което, според някои, е същото.

ЕМИЛ. Кои някои?

ЕЛЕНА (зад него с кафетата). Някои казват, че човек може да се осъществи дори в мечтите си. Важното е да е щастлив.

ЕМИЛ (обръща се към нея и поема кафето си). За мен вие сте моите Канарски острови, Тихия океан, Полинезия, Южния полюс и Нос Добра надежда.

Поставя кафето си на масата.

ЕЛЕНА. Предпочитате да пием кафето тук?

Поставя и своето на масата и сяда на стола.

Емил взима ръчно изработена фигурка от африканския свят, връща я на мястото ѝ, а после нежно завърта глобуса около оста му. Както в известната детска игра, поставя показалец някъде по повърхността му и разбира се, спира движението на глобуса .

ЕЛЕНА (вижда отдалеч пръста му). Остров Фернандес!

ЕМИЛ. Знаете ли защо се самопоканих на вечеря?

ЕЛЕНА (отпива кафе). Не.

ЕМИЛ. Днес е десетият ден, откакто се познаваме.

ЕЛЕНА. О, юбилей!...

ЕМИЛ. Ако не се лъжа, това е островът на Робинзон, нали? (Пръстът му е още върху глобуса.)

ЕЛЕНА. О, не подхващайте тази тема.

ЕМИЛ. Ужасно е, ако сте помислили това.

ЕЛЕНА. Представих си как ще ми разкажете, че живеете самотно сред автомобилите и настръхнах...

Емил сяда на другия стол и вдига чашката си.

ЕМИЛ. Преди десет дни ви видях за първи път... (Наблюдава снимката на Ники, залепена сред пустошта на океана.) Този човек ми харесва.

ЕЛЕНА. И на мен... Нали говорите за Ники?

ЕМИЛ. Да.

ЕЛЕНА. Марго го одобрява и като баща. Възхищава му се. Защо се наричате Човекът с осемте плаващи ребра?

ЕМИЛ. Защото имам осем плаващи ребра.

ЕЛЕНА. Лъжец!... С този номер ли излизате пред жените?

ЕМИЛ. Аз съм хитрец... Искате ли утре да се разходим?

ЕЛЕНА. Ще ме зарадвате.

ЕМИЛ. Ще ви взема в четири от службата.

ЕЛЕНА (която е чула шум). Марго, не може ли по-тихо?

МАРГО (почти връхлита). О, Господинът с осемте плаващи ребра!... Здравейте!

ЕМИЛ. Здравей, Марго!

Ръкуват се.

МАРГО. Искрено ли обичате майка ми?

ЕЛЕНА. Току-що говорихме по този въпрос. Оказа се че е шмекер. Ще ме накара да се влюбя и ще ме остави на произвола на съдбата.

МАРГО. Пази се от мошеници!...

ЕЛЕНА. Хареса ли ти цирка?

МАРГО. Не особено... Но конете бяха много чувствителни.

ЕЛЕНА. Едно кафе?

МАРГО. Благодаря... (Към Емил.) Кога ще ви преброя ребрата?

ЕМИЛ. Някой съботен ден.

МАРГО. Защо?

ЕМИЛ. Да ти стигне времето за броене.

МАРГО. Научихте ли, татко е пред Канарските острови, без гротово платно.

ЕМИЛ. Научих.

МАРГО. Да ви покажа ли на картата?

ЕМИЛ. Можеш ли?

Марго се изправя пред картата.

МАРГО (сочи). Първата опасна зона започва на сто мили зад Канарските острови. Тук загина яхтсменът Стийвън. Във втората опасна зона (сочи) загина Нилсън заедно с жена си. Казват че яхтата им продължава да плува самотно по моретата, като призрак. Списание „Лайф“ дава десет хиляди долара на този, който

я намери. Мнозина заминаха да я търсят, но призракът им се изплъзва. Виждали са го и около Гренландия и в Китайските морета.

ЕМИЛ. Как се нарича тази дяволска яхта?

МАРГО. „АХАСФЕР“.

ЕМИЛ. Представяш ли си, ако баща ти я срещне?

МАРГО. Ще си построи двумачтова яхта с каюткомпания и хладилник.

ЕЛЕНА (учудено). Марго, какво ти е днес? Много бърбеш?

МАРГО (спокойно). Тази вечер се случи нещо необикновено.

ЕЛЕНА (с чувство за хумор). Нима?... Вече?

МАРГО (също с хумор). Ужас!... Жените мислите само за едно! (Тръгва си.) Лека нощ!...

ДВАМАТА. Лека нощ!...

Марго излиза.

ЕМИЛ (става). Лека нощ и от мен!

ЕЛЕНА. Лека нощ!... До утре. Ще мисля за вас.

ЕМИЛ (тръгва, следван от нея). Наистина заслужавам.

Елена се връща, загася лампата в хола и чука на детската стая.

МАРГО (зад вратата). Да, мамо.

Елена отваря вратата. Марго вече облича горнището на пижамата си.

ЕЛЕНА. Ти ли ми обеща вчера една целувка?

МАРГО (уж с неудоволствие). Не разбирам кога ще ме оставиш да порасна.

Поднася лицето си. Елена го целува по двете страни.

18.

НА ДРУГИЯ ДЕН. СПАЛНЯТА НА МАРГО

Момчето отваря неспокойно очи, сънливо променя позата. Нещо го безпокои. Чува се някакъв необичаен шум.

Слънцето блести в прозореца.

Най-после Марго разбира: вън цвили кон. Ослушва се. Да, навън наистина цвили кон. Притичва до прозореца.

Над живия плет на двора се подават главите на шест кафяви коне. Бялата точка подскача и цвили радостно.

19.

НА ТИХАТА УЛИЧКА

Марго се втурва към конете по пижама, прегръща главата на Бялата точка, целува муцуната ѝ. Останалите коне ревниво се притискат към него. Всеки от тях получава милувка и ласка. В очите на момчето блести изненада и радост.

Марго отново гали Бялата точка и поривисто изсвирва.

В дворчето на отсрещната къщурка изскача Транзистора – сънен, по гащета и фланелка. Блещи се от изненада, разтрива очи, пак поглежда – картината наистина е невероятна: Марго, наобиколен от шест великолепни коня.

МАРГО. – Транзисторе, събери бандата!

ТРАНЗИСТОРА (объркано). Къде да ги събера?

МАРГО. Ще ви чакам на игрището!

Хуква към дома си, изчезва от погледа ни.

Конете неспокойно се гушат пред портичката на оградата.

20.

ИГРИЩЕТО

Малка отгъпкана полянка, край насипа на железопътна линия, по която сигурно рядко минава влак. Миниатюрно футболно игрище, очертано с вар, четири греди за врати. Зад линията се проточват лозя с малки барачки. Редицата на тополите изчезва зад хълма. Наоколо цари спокойствие, горе виси бледо утринно небе, въздухът е мек и прозрачен.

Марго, облечен с панталони и ризка – между конете.

Петимата от бандата се появяват задъхано, спират се в края на игрището, сякаш да си поемат въздух и да се уверят, че не сънуват.

Петимата се приближават предпазливо. Транзистора изтичва напред, Бидона го следва.

21.

Шест деца и шест коня. Всяко гали по един кон. Негласно и естествено, животните са разпределени, всеки е намерил своя господар.

ЛЮБАКА (най-после задава въпросът на въпросите). Сега

какво ще ги правим?

МАРГО. Каквото си щем.

ТРАНЗИСТОРА. Всичко.

ДАДИ (по пътя на логиката). Конете се яздат, а кой може да язди – никой.

МАРГО. Защо пък да ги яздим?... Ще си бъдем приятели.

ЛЮБАКА. Как?

МАРГО. Ще бъдем заедно.

ТРАНЗИСТОРА. Ще си говорим...

МАРГО. Ще ги храним... Важното е, че всеки от нас си има по един кон. Някое дете си няма жив кон.

ПОНЧО (плахо). Защо? Може би някое дете си има.

ТРАНЗИСТОРА. Но не такива хубави.

ПОНЧО (не знае защо настоява). Чувал съм, че някои деца си имат коне.

МАРГО. Добре де – имат... И ние си имаме.

ПОНЧО. Така съм чувал.

МАРГО. Да тръгваме!

ЛЮБАКА. Къде?

МАРГО. Знаем ли?... Където си искаме.

БИДОНА. Къде може да се ходи с коне?... Да ги покажем на момичетата, а? Или пък... не знам...

ТРАНЗИСТОРА. Да се изкачим на хълма!

МАРГО. Идеално!... Там ще видим.

ТРАНЗИСТОРА. А няма ли да си ги кръстим?... Да ги разпознаваме .

МАРГО. Това е идея...

ТРАНЗИСТОРА. Моят се казва Светкавица!

ЛЮБАКА. А моят – Мустанг!

ПОНЧО (бързо и тъпо). Светкавица!

ЛЮБАКА. Вече има Светкавица.

ПОНЧО (мига глупаво). Така ли? Че тогава... Не мога да измисля.

ДАДИ. Да речем... Делфин.

ПОНЧО. Не искам Делфин!

ЛЮБАКА. Мисли по-бързо.

ПОНЧО (бързо). Небостъргач!

БИДОНА. Защо пък Небостъргач?

ПОНЧО (глупаво). Така!...

МАРГО. Щом иска, нека бъде Небостъргач.

ТРАНЗИСТОРА. Правилно!... Да не му се месим.

БИДОНА. Тогава моят ще бъде Делфин.

ГЛАСОВЕ. Добре.

ЛЮБАКА. Марго?

МАРГО. Аз съм готов.

ТРАНЗИСТОРА. Как?

МАРГО. Мусон!

ЛЮБАКА (вече започва да се окопитва и завзема командването в ръцете си). Да помисля... Добре, може Мусон... Одобрявам.

ТРАНЗИСТОРА, Нали казахме че...

ЛЮБАКА. Добре де, казвам ли нещо?... Мусон! (Оглежда бандата и конете.) Сега всеки да каже името на коня си!... Транзисторе!

ТРАНЗИСТОРА. Светкавица!...

ДАДИ. Поразяващото копито!

ПОНЧО (силно). Небостъргач!

БИДОНА. Делфин!

МАРГО. Мусон!

ЛЮБАКА. Мустанг!... Сега всеки да си извика коня!

Деца се отделят настрана от групата на животните. Всяко от тях повиква името на своя кон. За всеобща изненада, конете идват безпогрешно при господарите си.

22.

Всеки пристъпя до коня си. В челото на колоната върви Любака, следван от Марго. Така напускат зоната на лозята и се изкачват по хълма.

След малко ги виждаме на билото. От тук се открива целият пейзаж – част от града, леко надипления скат, под него лозята с тополите, на другата страна – огромното езеро, шосето между езерото и морето, с ръкавите от вода, островите и полуостровите, обрасли с камъш. Далечни и безшумни, по шосето лаят колите, автобусите и камионите. Зад това шосе започва морето.

– Според мен – започва по едно време Транзистора, но млъква и се оглежда.

– Кажи, кажи! – подканва го Любака.

– Нищо – отвърща Транзистора. – Щях да кажа нещо, но... нищо.

Любака повежда кавалкадата по надолнището. Групата се озовава отново долу, изчезнали са широките хоризонти, всичко е станало конкретно, земно, дори дивата круша, под която се събират, с напукана кора от старост, самотна сред самотния гол пейзаж.

Децата сядат на земята. Ентузиазмът им се е поизпарил. Личи си обхваналата ги умора. Конете кротко пасат настрана.

БИДОНА. Яд ме е, когато имам нещо хубаво и не знам какво да го правя.

ПОНЧО (иска да го подкрепи). Като, да речем... Не знам какво. Любака и Дади се засмиват.

ПОНЧО (леко засрамено). Не мога да го измисля.

БИДОНА. Както ако имаш лодка пък нямаш гребла. Стоиш в нея и не знаеш какво да правиш.

ТРАНЗИСТОРА. Това исках да ви кажа горе... В лодката поне можеш да седиш, а на конете не можеш,

ПОНЧО. Някои могат... Знаете ли колко хора съм виждал на коне?

ЛЮБАКА. Понеже знаят как става.

ДАДИ. Там е работата.

БИДОНА. Чувал съм, че да се язди кон е трудно.

ПОНЧО. Вместо да ни носят, все едно че ние ги носим... Глупава работа.

МАРГО. Можеш да се откажеш.

ПОНЧО. Аааа... Вие да си имате коне, а аз да си нямам...

МАРГО. Хубаво е да си имаш кон.

ЛЮБАКА. Разправяй си, но като не можем...

МАРГО. Какво не можем?

ЛЮБАКА. Какво!... Да ги яздим.

МАРГО. Че какво ни пречи?

Всички го поглеждат.

ЛЮБАКА. Ти си перко!

ТРАНЗИСТОРА. Не е толкоз перко.

Децата се умълчават и инстинктивно гледат пасящите животни.

ПОНЧО (нарушава мълчанието/). Има да падаме.

ТРАНЗИСТОРА. Зависи.

ЛЮБАКА. Добре де, как ще се качиш, за какво ще се хванеш... Виж какви са високи.

ПОНЧО. Това са най-високите коне на света.

23.

Отново на път. Кавалкадата навлиза в живописно кътче – дървета, ливади и високи бели камъни.

Транзистора се отделя и сядат на един от камъните.

ТРАНЗИСТОРА. Тези коне ни се чудят на акъла.

ДАДИ (отпуска се уморено до него). Защо?

Останалите също се натръшкват наоколо.

ТРАНЗИСТОРА. Задето ги водим, а не ги яздим.

БИДОНА. Мен ме е страх.

ТРАНЗИСТОРА. И все пак, някой трябва...

ЛЮБАКА. Защо не опиташ ти?

ТРАНЗИСТОРА. Защо не?

Той започва да се надига.

Но малко късно. Марго вече се е изправил на камъка. Мусон, разбрал какво се иска от него, се приближава и кротко застава до камъка. Марго се изхвърля решително и го възсяда.

Всички гледат втренчено, обхванати от напрежение пред неизвестното, което може да последва.

Марго е седнал вече неподвижно, в очакване, непохватно притиснал с нозе корема на коня. Мусон изправя глава и прави първата крачка. Сега напрежението е стигнало крайната си точка, но Мусон върви спокойно, Марго се поизправя, добива по-голяма решителност, лицето му се успокоява, момчето разбира, че под него стои приятел и когато вкопча ръка за гривата, конят сякаш усеща, че това е знак да тръгне по-бързо, още по-бързо, после в лек тръс. Момчетата са настръхнали. Мусон и Марго се носят по ливадата, изгубват се зад дърветата и когато се появяват отново, Мусон вече се носи в галоп.

Конят се заковава близо до бандата. Марго радостно се на-

вежда и целува шията му.

– Хайде! – извиква ентузиазирано момчето. – Какво чакате?

Транзистора се качва на камъка и се мятна на своята Светкавица, Любака го следва веднага... Бидона, Пончо и Дади...

То било просто, дявол да го вземе. Като Колумбовото яйце.

24.

Провлакът между Бургаското и Мандренското езеро. Особена, блатна, твърде екзотична красота: тръстикова савана и огледално тиха вода, в която се разпореждат хиляди едри птици. От патиците и щъркелите, до лебедите и пеликаните. Тези птици даряват живот на блатистата местност, която от самосебе си представлява доста тъжно и безнадеждно нещо, един пейзаж, навяващ чувство за самота, сякаш откъснат от света на цивилизацията.

По мекия коларски път на провлака галопира Мусон. Лицето на Марго сияе, излъчва стремежа на момчето да проникне във всяка тайна на света, да я пипне с пръст, и да каже нещо неказано досега.

Зад него се носи бандата.

Музикалният мотив от началото на филма сега звучи бодро, зовящо.

Транзистора надава боен индиански вик.

Марго изчаква другарите си, извърща глава:

– Хайде!

– Къде отиваме? – вика някакъв тревожен глас отзад.

– Напред! – вика Марго в своето опиянение.

– Докога напред? – иска да знае друг отзад.

– Докато можем! – отвръща с викане момчето.

Тръстикова прерия лети от двете им страни. Подплашени ята се вдигат стремглаво нагоре, крилето им омекват от блясъка на слънцето, сякаш се разтапят, сякаш ги поглъща въздуха, преситен от светлина.

25.

РИБАРСКА ХИЖА. Вътрешността.

Нечии пръсти удрят клавишите на пишещата машинка. Четем

думите, които се раждат в момента:

– КАКВО ПРАВИ ТОЙ? – запита русото момиче.

– НИЩО – отвърна Иван. – ПИПА ВОДАТА.

– ЗАЩО? – учуди се русото момиче.

– ТАКА, ОБИЧА ДА ПИПА МОРЕТАТА... КОЛЕКЦИОНИ-РА ГИ.

Човекът, който пише, се изправя внезапно и веднага познаваме Емил. Той изтичва в съседното микроскопично помещение, където кафето вече кипи върху спиртника.

Емил се връща в стаичката, понесъл чашката с горещо кафе.

Масата, върху която лежи пишещата машинка „Хермес бейби“, заедно с разхвърляните листа и папки, е грубо скована. Столът е сглобен от дебели дъски, които не пасват добре. Изобщо, обстановката е спартанска. Леглото е нещо като нар, но чаршафите, дюшекът и одеалото са бели, чисти. На импровизирана закачалка висят два пуловера, едно кожено яке и две ризи. В огромен найлонов плик виси костюмът, с който Емил беше на вечеря у Елена.

Встрани, до северната стена на помещението, се струпани десетки рибарски атрибути: мрежи, весла, коркови гъби, въжета и пр.

Емил поставя чашката върху масата.

Навлича един пуловер и сядна на стола.

Отпива полуглътка, усеща опарване, прави гримаса и връща чашката на мястото ѝ. Привежда се и започва да чете ръкописната страница в машината. Поглежда часовника. Предпазливо отпива нова глътка. Така той пие и чете. На два пъти задрасква думички с химикалка.

Гледа празната чаша, по навик търси нещо в утайката, може би се старее да проникне в бъдещето си.

Поглежда часовника си, пуца транзисторния приемник, спира го, пак се надвесва над ръкописа – този път над готовите страници. Върху цял пасаж енергично написва: ГЛУПАВО.

После изведнъж скача нагоре, хваща се за гредата под тавана и започва да се издига с лекота; спуска се, пак се издига... Показва главата си над гредата, усмихва се и казва:

– Идиоте, сега си сам, защо не признаеш че си глупав?...

И си отговаря:

– Не е така лесно, шефе.

Пуца се на пода, грабва късо счупено гребло, сяда на пода и започва да гребе, както се гребе на кану: няколко замаха вляво, после отлявната страна, пак отляво, после оправя хода като дава греблото назад:

– Канале Гранде, мадам!... Вижте Венеция докато не е потънала!... След време вашата внучка ще се наслаждава само на керемидите ѝ!... О, соле мио!...

Захвърля греблото върху мрежите, стрива ръце и изрича:

– Много съм соло!...

Рипва на нозе, излиза въвн и рита назад вратата, която хлопва рязко и се затваря.

26.

ВЪН

Сега чуваме лекия шум на морето, което е само на пет-шест метра от входа на хижата.

– Барба, излизам!

– А бе, ти сам ли си говориш?

– Сам.

– Помислих, да не е дошъл някой без да го видя.

Рибарят си кърпи мрежата. Мъж на средна възраст, облечен като всички рибари, не обръща повече внимание на Емил. Казва само едно „двигдане“ през рамо и толкоз.

Емил върви от морето към шосето, отначало по пясъка, след това по едва загатнати мръсни дюни-джужета. Малко преди да излезе на шосето, се натъква на агонизиращо отровено куче.

Спира далеч.

– Ей, умираш ли?...

Приближава се.

– Отровиха ли те, бездомнико?... Защо се мяташ така? Животът ти е скъп, понеже си куче... Умри, битниче, не бой се, нищо няма да се случи и след теб.

Изтичва към шосето, право към автобусната спирка, където чака някакъв човек със стар чувал на рамо.

Както е затичан, Емил прави предно салто (флик-флак) и застава с лице срещу човека с чувала.

– Добър ден!

– Добър ден – смутено изломотва човекът.

– Автобус има всеки половин час – долага Емил.

– Знаем – отвърща човекът с чувала.

– Помислих, че ме питате – казва Емил и запалва цигара.

27.

Веднага лицето на Любака, ехидно усмихнато, изрича:

– Някой казваше „напред“... Да го видим сега.

Конницата е спряла. На това място пътеката, прокарана от сечачите на тръстика, свършва. Има три решения – да се прегазни канала на блатото в ляво, да се нагази в тръстиката, което прилича на безсмислено затлачване в джунгла и третото решение – да се върнат.

Всички мълчат. Ако не е тази проклета вода, на отсрещния бряг е чудно за скитане и препускане с коне. Настроението е спаднало. Една по една, главите се обръщат назад.

ПОНЧО (предлага с известен страх). Пък... да се... върнем.

Но връщането е ужасно – отново по същия познат път, едно дълго връщане назад.

ЛЮБАКА (злорадо). Ако се върнем, това вече е НАЗАД, а не НАПРЕД, както искаше някой.

МАРГО (не го удостоява с внимание, спокойно проучва терена). Трябва да се върнем.

ЛЮБАКА. Е, да – ТРЯБВА.

МАРГО (подчертава). Едно малко връщане... Хайде, момчета! Почти нищожно връщане.

Марго обръща коня и потегля. Транзистора веднага го последва. Останалите безмълвно тръгват след новия си водач.

Трябва да се върнат само няколко метра, до мястото където каналът се е разлил на широчина.

МАРГО. Чакайте ме тук. (Подканва Мусон, който мило извърща глава, сякаш разбрал всичко.)

Конят нагазва уверено, отдалечава се от брега, водата посте-

пенно се качва до корема му. По всяка вероятност дъното е тинесто, напредват бавно, внимателно. Водата се качва още по-нагоре. Краката на Марго се мокрят.

Но водната преграда е преминала. Разбира се, трябва да се преодолее още едно разстояние от няколко метра тиня, но водната преграда е преодоляна.

Марго се извръща и дава заповед: – Тръгвай!

Петте коня тръгват по неговия маршрут.

Отново събрани и ново разочарование. Тези няколко метра от тиня се оказват ужасни. Краката на конете затъват дълбоко, едва успяват да ги измъкват, напредват сантиметър по сантиметър. Картината е жалка. Групата е вкопчена като в капан. На всичко отгоре, Дади – вечно този Дади – пада. Докато се изправи, момчето е изплескано съвсем.

– Слизай! – прозвучава командата на Марго. – Да облекчим конете.

Момчетата слизат неохотно, затъват и се отправят към спасителния бряг.

Освободени от товара си, конете по-лесно се измъкват от бедствието, изпреварват децата и ги чакат.

Дади изпълнява втори номер – затъва до кръста, момчетата се втурват да го измъкват – всичко се превръща в тиня, дрехите и лицата им са неузнаваеми.

Най-после корава земя под нозете!

Но картината е от жалка по-жалка. И най-важното – изчезнала е красотата и стройната линия на прекрасните животни.

Въпреки всичко, Транзистора намира сили да каже: – Този е най-хубавият ден в живота ми!

58.

ПЛОЩАДЪТ И УЛИЦАТА В ГРАДА

Емил скача от автобуса, обръща се мигновено, поема една бабичка, издига я високо във въздуха, държи я така известно време като дете и я поставя на паветата. След това тръгва по тротоара, където изведнъж се превръща в човек от друга планета – висок, гъвкав и снажен сред обикновените минувачи, отдадени на еже-

дневието си. Стърчи с една глава над тях, като водач, като предтеча. За нас е удоволствие да следим движението му срещу потока от хора, да се наслаждаваме на походката му и с учудване да констатираме, че този човек прави път на всекиго, че е готов да заобиколи дори едно дете, в старанието си да не пречи, подчинен на своята вродена деликатност.

Забързана, разтревожена жена оставя куфара си пред телефонна кабина, където се вмъква да говори. Емил застава до куфара. Жената пуца няколко пъти безрезултатно монетата и излиза.

– Искате да говорите ли? – пита го тя.

– Не, пазя куфара ви...

– Благодаря, но този е вторият повреден автомат.

– Пощата ви мрази – отвърща Емил и продължава пътя си.

Той свива вляво и влиза в учреждение с табела НАРОДНА БИБЛИОТЕКА. Започва да се изкачва по стълбището. Край него минават хора с току-що получени книги. Едно дете, зачетено в книжката си, се блъска в него. Емил се извињава, но хлапакът дори не го забелязва, продължава да си чете. Емил го изпровожда с усмивка.

29.

БИБЛИОТЕКАТА

На гишето – три деца. Две момченца и едно момиченце. Библиотекарката е свела глава над читателски картон. Виждаме само косата ѝ.

ЕМИЛ (още с влизането си, като препречва погледа ни към децата). Искам романа „Луна над Скалистите планини“!

Децата учудено повдигат глави, изненадани от нахалството на този, който ги прережда.

ЕЛЕНА (спокойно, без да вдигне глава). Това е заглавие на песен... (Без ни най-малко да помръдне.) Деца, този чичко твърди, че има осем плаващи ребра.

Децата се отдръпват инстинктивно и го поглеждат вече без възмущение, но със същото учудване.

ЕЛЕНА (както пише в картоната). Сигурно ще искате нещо за детска възраст.

ЕМИЛ. Да. „В търсене на изгубеното време“ от Марсел Пруст.

ЕЛЕНА. Там той участва като дете...

ЕДНОТО МОМЧЕНЦЕ. Ние сме преди него!

Другите деца потвърждават наежено.

ЕМИЛ (с ирония, примирено). Знаем. Всички са преди мен...
Винаги ме изпреварват.

Усмехната, Елена дава на децата книги и ги разпраща.

Двамата са вече сами, разделени от гишето. Емил се навежда порядъчно, за да я гледа право в очите.

ЕМИЛ. Завиждам ви. Налагате вкуса си на крехките детски организми.

ЕЛЕНА. Понякога се налага да се налагам. Преди малко едно момченце поиска „Любовниците от Авиньон“.

ЕМИЛ. Дошъл съм да ви измъкна.

ЕЛЕНА. Държите ли?

ЕМИЛ. Умирам да съм с вас вън от някой град, да ям пържена риба, поднесена от кисел сервитьор след дълго чакане, а водката да мирише на мастика. Морето ще се плиска в краката ни, над масата ще стърчи закръпен чадър, вятърът ще духа от хоризонта, а на съседната маса един дебел шофьор на камион ще се къдне в любов на закръглена потна жена.

ЕЛЕНА. С коя жена сте преживели това?

ЕМИЛ. Почти нямам минало. Вече съм на трийсет, а едва стотина случая, но само петнайсет заслужават внимание.

ЕЛЕНА. Ако се появя с вас, ще ми излезе лошо име.

ЕМИЛ. Затова ще ви заведа далеч.

ЕЛЕНА. Колко далеч?

ЕМИЛ. Четири километра.

ЕЛЕНА (делово). Почакайте ме.

30.

СТЪЛБИЩЕТО НА БИБЛИОТЕКАТА

По стълбището бърза дете. Бърза да върне прочетената вече книга. Емил препречва пътя му. Момчето на няколко пъти се мъча да мине, ту вляво, ту вдясно, но напразно. Най-после повдига усмихнато главичка към чичкото шегобиец.

ЕМИЛ. Коя книга връщаш?

МОМЧЕНЦЕТО. „Алиса в страната на чудесата“.

ЕМИЛ. Ами ако намериш шише с надпис „изпий ме“ ще го изпиеш ли?

МОМЧЕНЦЕТО. Не.

ЕМИЛ. Но Алиса го е изпила и затова е преживяла такива приключения.

МОМЧЕНЦЕТО. Да, ама то е приказка.

ЕМИЛ (поглежда го сякаш със съжаление). Може би си прав...
Бягай! Лелката затваря магазина.

31.

ПО ПЪТЯ ОТ ТИНЯТА КЪМ МОРЕТО

Кавалкадата прилича на разгромена военна част, потънала в кал, която минава безславно обратния път. Всички мълчат, оставили Марго да ги води, и въпреки всичко, той води добре. За нас няма две мнения, че момчето знае накъде вървят, затова никой не роптае, макар че от вчера до днес, в продължение на по-малко от два часа им се струпаха две поражения. Кал – буквално от лицата до краката, кал. Това е понижило самочувствието им до нула, убило е прелестта на преживяното, а беше почнало толкоз добре.

Само конете пристъпват спокойно, макар че няма път, защото кавалкадата прекосява същата мизерна блатна местност, където единственото светло нещо са птиците, но и те сякаш не се плашат вече от тази жалка земна група, познала падението в тинята.

Марго спира и дава знак с ръка на останалите. Някъде зад тръстиките е шосето с ръмжащите машини. Марго повдига глава и поглежда към него. Поглеждаме с очите му. От двете страни изтичат няколко камиона и една лека кола. Да. Вече е безлюдно... Напред!... Марго отново прави знак с ръка да го следват. Копитата на конете изчаткват по асфалта и после заглъхват в напластен пясък.

Пред тях е морето, ясно се вижда тънката пясъчна ивица и белите гриви, които я облизват.

Има нещо удивително в препускането на калната конница сре-

щу морето. И още по-чудното е, че вместо да спре, водачът влиза в него направо, без да му мисли. Гърдите на Мусон цепят пяната, а Марго, надал индиански вик, скача от гърба му във водата.

– Браво, Марго! – успява да извика Транзистора и на свой ред скача в морето.

Един след друг като круши падат от конете останалите, с дре-хите, с калта, с унинието; гмуркат се, подскачат, плават, викат, мият конете.

32.

НА ПЯСЪКА

Всички блажено лежат голи на пясъка, водните капки по телата им блестят на слънчевата светлина, конете тръска дявол знае за кой път кожата си, възбудени, напрегнати, видели най-после и те простор, неочаквания допир с пяната на морето.

ТРАНЗИСТОРА (излегнат по гръб, протяга ръце, примигва срещу слънцето). Днес е най-хубавия ден от живота ми!...

Леките дрешки на децата са прострени на припек върху пясъка – ризка и панталон, ризка и панталон, сякаш виждаме един друг Марго, един друг Дади, друг Бидон, Панчо, Транзистора и един съвсем друг Любак – отърсен от болните си амбиции за водачество и властване, без скрита или явно изразена завист към другаря си Марго, който наистина си е роден за водач, роден да измества по справедлив начин самозванците.

ДАДИ (с горчивина). Все аз... Не можа ли някой друг да падне!...

МАРГО (успокоява го). Ще се научиш, не бързай!

БИДОНА (с усмивка). Или пък ще свикнеш да си все „оня“.

ДАДИ. Омръзна ми!... Ще взема да се самоубия.

ТРАНЗИСТОРА (щастлив до нямай къде, обръща се по лице). Да бе, време е някой от нас да се самоубие... Да стане нещо по-такова... Защо само възрастните? Не могат ли да се самоубиват и децата?... А, Марго?

МАРГО (сипе пясък върху гърдите си). И на мен ми е правило впечатление, че децата не се самоубиват.

ТРАНЗИСТОРА. Да бе, само възрастните!

МАРГО. Но никога не мога да си представя да се самоубие,

да речем, Ники, или пък мама... Да не говорим за Човека с осемте плаващи ребра.

ТРАНЗИСТОРА. Баша ти няма що да се самоубива. Океанът може да си го глътне.

МАРГО (с гордост). Невъзможно.

БИДОНА. Защо? Да не е господ?

МАРГО. Мама казва, че той е равен на боговете.

Няколко от децата реагират с насмешка: – Еее!...

ТРАНЗИСТОРА. Според мен, Човекът с осемте плаващи ребра е лъжец... Няма човек с толкоз плаващи ребра.

МАРГО. Разбира се... Ние с мама непрекъснато му казваме, че е лъжец.

ТРАНЗИСТОРА. А той?

МАРГО. Смее се. И както се смее, изведнъж ще изтърси, че обича мама.

БИДОНА. А майка ти?

МАРГО. Тогава и тя се смее.

ТРАНЗИСТОРА. Ще ми се да видя колибата в която пише, но отвътре.

МАРГО. Пък аз искам да прочета какво пише.

ПОНЧО. Защо не отидем сега?

МАРГО. Днес ще вършим по-важни работи.

ЛЮБАКА. Какви?

МАРГО. Знаем ли?... Така ми се струва.

БИДОНА. Кога ще върнем конете?

МАРГО. Довечера, за представлението.

Мусон се приближава, навежда глава над главата на Марго. Момчето се усмихва щастливо и го погалва.

ПОНЧО (ни в клин, ни в ръкав). Искам да сменя името на моя Небостъргач.

МАРГО (надига се и целува Мусон). Не бива, Пончо, разбери...

БИДОНА. Добре де, как ще го кръстиш?

ПОНЧО. Камион!

33.

НА МОРСКИЯ БРЯГ

Пейзажът не е привлекателен. Изобщо, обектите ни не блесят с красота – все блата, все мръсно море, близо до индустриалния квартал на града, но да не се безпокоим – блатата си имат особена красота, пък и мръсното море си има чар – всичко туй ни е необходимо за една особена атмосфера, която няма нищо общо с Балкантурист, но има определена функция – да създаде сурова реалистична панорама.

Например, в момента морето се плакне върху мръсен, пълен с индустриални отпадъци пясък, с две-три рибарски лодки. Отреща се вижда част от пристанището с типичните си бели и тъмни петна, с крановете и фаровата стена. Въпреки отдалечеността на доковете, чуваме шумът на електромоторите.

На всичко отгоре, тук вълните са изхвърлили огромни количества морска трева.

Ръцете на Емил подбират камъни, като ровят в пясъка под тревата.

ЕМИЛ (гласът му зад кадър). аз съм абсолютен шампион на тази дисциплина.

ЕЛЕНА (зад кадър, докато опипва с пръст чашата на огромна синя медуза, изхвърлена от вълнението). Вие сте винаги абсолютен...

После я виждаме цялата, седнала върху стар рибарски касон.

ЕЛЕНА. И умело превръщате самохвалството си в епос. Представям си как взимате ума на момичетата.

Докато говори, продължава да опипва медузата. Косата ѝ е паднала, закрива лицето ѝ.

ЕМИЛ (изправя се с пълни шепи чакъл). Момичетата са лесни. След като ги изпонатръшках, преминах на съпруги.

Мята камък и улучва безпогрешно един забит кол за простиране на мрежи.

ЕМИЛ (продължава). Сега ме интересуват съпруги с десетгодишни деца.

Мята втори камък и улучва, мята трети камък – отново улучва.

ЕМИЛ. Въмквам се в някое щастливо семейство, разбивам го и минавам към друго.

Па-пат-пат-пат! – четири камъка попадат в целта си.

ЕЛЕНА (с възхищение, което уж се старее да прикрие). Вие сте удивителен!

Емил хвърля последния камък и отново улучва.

ЕЛЕНА. Изключителен!

ЕМИЛ (сяда на пясъка до касона, много близо до нея). Всички сме изключителни. Досега не съм срещал обикновен човек.

ЕЛЕНА. Но... как постигате това... с улучването?

ЕМИЛ. Тренировки. Тренирах и чаках да ви срещна... Всички сме изключителни.

ЕЛЕНА. Моля?

ЕМИЛ (завързва обувката си). И вие сте изключителна. Дори ненормална. Трябва да се прегледате на психиатър.

ЕЛЕНА (в очакване да чуе нещо ново). Защо?

ЕМИЛ. Защото ви обичам, а вие дори не искате да знаете.

ЕЛЕНА (сериозна). аз също ви обичам.

Емил я грабва на ръце и е понася към морето. Докато тя се усети, той я поставя в най-малката и презряна рибарска лодчица, чийто нос е почти във водата, тиква лодчицата в морето, скача в нея и хваща веслата.

34.

ПРОСТОРЪТ

Кавалкадата излиза в лек тръс към шосето. Момчетата са се облекли в изсушените си вече дрехи. Копитата отново изчаткват по асфалта. Конницата лети към лозята и бостаните. Пак звучи бодрата музикална тема, лицата на ездачите са отново весели, конете са чисти, лъскави, летят в галоп, сякаш са инжектирани с допинг.

35.

В ЕДНО ЛОЗЕ

Между един бостан и едно лозе се издига добре измайсторен дървен чардак, нещо като наколно жилище. Покривът е покрит е дебел кожух от тръстика.

Старец с дочени дрехи застила пода.

Конниците се вкупчат настрана от „наколното жилище“ и наблюдават с интерес работата на пазача. Децата са удивени от чудната въздушна къщичка.

Старецът е жилив, мъжки човек, красив в своята старост, а и това което строи е красиво – кажи-речи произведение на архитектурата: четири греди с площадка, към която води живописна, сърчно скована стълба. Старецът мята сеното, разстила го грижливо и после любовно го заглажда.

Наблизо, до разпрегната вехта каруца, пасе катър.

Най-после старецът съглежда конниците, но те сякаш не му правят никакво впечатление, защото спокойно извързва глава и продължава работата си.

Момчетата са заинтригувани, очаквали са да произведат известен ефект, но този човек, видял толкоз неща в живота си, не се вълнува лесно.

ТРАНЗИСТОРА. Дядо, защо правиш чардака рано? И дините, и гроздето са още зелени.

СТАРЕЦЪТ (не особено учтиво, дори напротив). Не го правя за дините и гроздето!

ТРАНЗИСТОРА (изненадано). А за какво?

СТАРЕЦЪТ. Гледам параходите.

БИДОНА (страшно изненадан). Какво?

СТАРЕЦЪТ. Такова едно – лайно!

ЛЮБАКА. Ааа, дядка!...

СТАРЕЦЪТ. Не мога ли да си гледам параходите? Забранено ли е?

МАРГО (най-заинтригуван от всички). Защо се сърдиш, човече? Нищо не сме ти направили?

СТАРЕЦЪТ. Ако не сте – ще ми направите... Махайте се! Искам да си гледам параходите.

Кавалкадата потегля бавно, отдалечава се.

ТРАНЗИСТОРА (на Марго). Какво му стана на стареца?

МАРГО. Има си нещо на ум човека... Ние също обичаме да наблюдаваме параходите.

ТРАНЗИСТОРА. Но сме деца.

МАРГО (тегли му едно заключение). Точната граница не е из-

мислена.

Пончо избързва напред, изравнява се с Любака.

ПОНЧО. Е, какво? Само ще яздим ли?

ЛЮБАКА. А какво да правим? Какво искаш?

ПОНЧО. Вече ми е скучно. Само яздим.

ЛЮБАКА. Кажи го на Марго.

ПОНЧО. Не смея.

ЛЮБАКА (язвително). Тогава мълчи и върви след него като слепец.

36.

В ЛОДКАТА

Емил гребе сърчно, с широк замах, за да измъкне лодчицата от лекия прибор. Елена седи на кърмата с лице към него и хоризонта.

ЕМИЛ (предразположен да бърбе). Сега ще си направим едно голямо пътешествие. (Гребе.) Едно много голямо... (Загребва.) пътешествие... (Гребе.) Да видим най-после какво има зад превалената линия на хоризонта. (Загребва.) Едно голямо пътешествие, да видим, аджеба, какво има зад този пусти хоризонт, където никой не е отишъл. (Гребе.) О, аз съм амбициозен и на бърза ръка ще ви покажа какво има зад този хоризонт, дето ни плашат с него!

Оставя греблата и се изправя, навежда се и рови между въжетата.

ЕМИЛ. Сега като вдигна моето снежно бяло платно и като изчезнем там, знаете къде, макар че нямаме храна. Ще гладуваме, но ще видим най-после какво има зад този пършив хоризонт... (Намира края на въжето.) И най-после ще разберем дали земята е наистина кълбо или само ни лъжат.

Започва да тегли въжетото и да издига платното.

Елена сияе от възхищение.

ЕМИЛ. Моето снежно бяло платно!... Чудното бяло платно!

Ръцете му придръпват въжетото и към върха на утрепаната мачта започва да пълзи най-мизерното платно на света – кръпка до кръпка, мръсно – като съвестта на дявола.

ЕМИЛ (продължава да си бърбе). Да видим най-после, дето толкова много... Така ли се вдигаше това проклето снежно бяло

платно?... Май че така.

Платното стига своя „зенит“, Емил ловко привързва въжето и прибира греблата, вятърът издува дрипата.

ЕМИЛ (ехидно). Е, не е баш като „Сиракуза“, но...

Някой вика откъм брега. Двата поглеждат натам.

На пясъка е застанал черен, грозен бараба.

БАРАБАТА. Емиле, на разходка ли?

ЕМИЛ (вика). Да... Само четири-пет дни... Да видя какво има там...

БАРАБАТА (смее се от сърце). Виж, виж!... Разходи се, ама по-навътре.

ЕМИЛ (предугадил намека). Защо по-навътре, Панчо?

БАРАБАТА (киска се). Е де, е де, знаеш защо?... Няма да те уча я!

Както се смее, Панчо се обръща и изчезва към оградата, зад пясъчната ивица.

Емил отвързва въжето и смъква платното, измъква греблата и започва да гребе към сушата.

ЕЛЕНА. Защо се връщаме?

ЕМИЛ (както гребе). Цял живот съм мечтал да тръгна по света и винаги си оставам на брега. А ТОЙ е при Канарските острови... Неговото море е синьо, а вижте това!...

ЕЛЕНА. Защо ме доведохте точно тук?

ЕМИЛ. За да не бъде тривиално.

ЕЛЕНА (поглежда небето). Но небето е прекрасно. И пълно с изкуствени спътници на земята. Ако на някой спътник има огледало, бих могла да видя Ники, седнал при руля, сред Атлантическия океан.

ЕМИЛ. А той – жена си, в едно мръсно море, седнала до красив, висок мъж с очила.

ЕЛЕНА (усмихва се щастливо). Тогава Ники ще ни махне с ръка и ще ни се усмихне.

ЕМИЛ (тъй като лодката вече близва пясъчната ивица). Сега ще трябва да скочите.

ЕЛЕНА. Знаем как.

Изправя се и скача. След нея скача и Емил. После започва да

изтегля лодката. Тя му помага.

Отново при рибарския касон, този път седнали един до друг на него.

ЕЛЕНА (реше косата си). И, все пак, защо се върнахме тъй бързо?

ЕМИЛ (изцежда чорапите си). Не се правете на наивна.

ЕЛЕНА. Наивен сте **вие!**... Панчо и другите като него винаги ще си мислят така.

ЕМИЛ (вдига крак и обува чорапа си). Знам!... Но не искам да мислят точно за мен.

ЕЛЕНА, Маниак! (Той продължава да се обува. Тя погалва ръката му.) Все пак ви благодаря.

ЕМИЛ (обтяга добре чорапа си). Зад хоризонта едва ли има нещо по-интересно от тук.

37.

СРЕД ТРЪСТИКОВАТА САВАНА

Сред тръстиката.

Виждат се само гърбовете на конете и ездачите.

ПОНЧО (внезапно спира). Не мога повече!

Всички се скупчват край него. Само Марго е останал малко настрана.

ПОНЧО. Омръзна ми да яздим!...

Ездачите поглеждат към Марго, който мълчи и се прави на ударен.

ТРАНЗИСТОРА (към Пончо). Какво искаш?

ПОНЧО. Искам да правим нещо.

ДАДИ. Пончо е прав. Само яздим, яздим, яздим... Нищо не става. И на мен ми омръзна.

БИДОНА. Какво го усукваш... И Пончо да си го каже направо... (Директно.)

ПОНЧО, Искам да кажа, че само яздим и яздим. Нищо повече.

МАРГО (спокойно). Че малко ли е?... Яздим, скитаме, обикаляме.

ПОНЧО. Точно това казвам.

МАРГО. Какво повече?... Довечера ще върнем конете и край.

Утре няма да има коне.

ТРАНЗИСТОРА. На мен ми е добре.

ДАДИ. Най-щастливият ти ден!

ТРАНЗИСТОРА (приема иронията). Точно така!... Такова удоволствие нямат и възрастните!

ЛЮБАКА. Ама ако искат – могат.

ТРАНЗИСТОРА. Могат, ама не искат.

ЛЮБАКА. Защо не искат?

ТРАНЗИСТОРА. Защото са глупави. Занимават се само с неприятни неща и се ядосват. И работят, работят... А могат да си яздат.

ПОНЧО. Добре де, няма ли да правим нещо? Само ще яздим ли?

МАРГО (спокойно) Ще правим!... (Всички го поглеждат.) Но първо да си купим хляб.

ДАДИ. Найт-после разбра, че сме гладни!...

ТРАНЗИСТОРА. Аз имам пет.

ЛЮБАКА. И аз.

МАРГО. Други?... Аз имам двайсет.

ДАДИ. Вчера имах много, но нали ходихме на цирк...

БИДОНА. Нямам пукната стотинка.

ПОНЧО. Имам две стотинки.

МАРГО. Трийсет стотинки – два хляба... Пончо!

ПОНЧО. Какво?

МАРГО. Ще купиш два хляба... От ресторанта.

ПОНЧО. Все аз...

МАРГО. Нали искаше да вършиш нещо?

Смях.

МАРГО (невъзмутимо). Да ти го нарежат.

ЛЮБАКА. И няма да ядеш по пътя.

ПОНЧО. Ще се опитам.

38.

ПО БРЕГА

Емил и Елена вървят бавно по сплъстения пясъчен бряг. Нито близо, нито далеч бръмчи багер, който рине пясък за някакъв строещ. Мизерна рибарска хижичка, скърпена от ламарина и тръстика.

Огромен, високо издигнат на греди варел, до самата хижичка.

Под варела юнашки се е насапунисал обитателят на хижичката – гол, само по гащета, стигащи до коленете му.

Емил и Елена спират.

Насапунисаният вдига ръка, завърта кран и от прикрепена към варела лейка водата потича като от душ.

ЕМИЛ. Обича да се къпе... А през зимата всяка седмица наема стая в хотел „Приморец“ само заради банята... Навик, останал от Одеса.

Изкъпаният усмихнато гледа двамата наблюдатели. Той е седемдесетгодишен старец, приятен, бодър.

ЕМИЛ. Честита баня, Василий Никифорович!

ВАСИЛИЙ. Емил Иванович, знаете, че не обичам да ми честият банята... И признайте, че вие залостихте вчера вратата ми отвън и трябваше да чакам два часа докато ми отворят да изляза за риба.

ЕМИЛ. Достатъчно е да махнете някоя ламарина и сте вън от хижата.

ВАСИЛИЙ. Човек, който се уважава, влиза и излиза само през вратата, Емил Иванович... Мадам, вашият кадалер си прави шеги от всякакъв род.

ЕЛЕНА. И с мен също.

ВАСИЛИЙ (бърше се със стара хавлия). Невъзможен човек.

ЕЛЕНА. При това, твърди, че има осем плаващи ребра.

ВАСИЛИЙ. Лъже, мадам, лъже и прави пакости...

Влиза в хижата.

Двамата тръгват отново.

ЕМИЛ. И той е роден да скита, но не може да се откъсне от варела си... А, вижте!

Пет-шест циганчета се къпят в морето и вдигат врява до небето. Тригодишно цигане плаче самотно на пясъка, сред дрешките на къпещите се.

Емил се приближава, хваща го с ръце и го вдига високо.

ЕМИЛ (обръща го към приближаващата се Елена). Вижте го!... Прилича на бисер!...

ЕЛЕНА. На брошка!

ЕМИЛ. Да си го вземем ли?

ЕЛЕНА. Искате ли?

ЕМИЛ. Само циганите ли ще крадат деца?

ЕЛЕНА. И какво ще го правим?

ЕМИЛ. Нищо... Ще си бъде наше. Ще го възпитаем като нас. Ще го направим сноб.

ЕЛЕНА. А родителите му?

ЕМИЛ. Ако забележат липсата, ще си създадат ново... Въпрос на допир.

ЕЛЕНА. Да помисля.

ЕМИЛ. По-бързо.

ЕЛЕНА (участва добре в играта). Не! (Тръгва напред.)

ЕМИЛ. Тогава го оставям.

Оставя го на пясъка и я настига.

Елена се навежда, събува се, взема обувката си в ръце и отново тръгват. Ята от гларуси се вият над тях.

Емил започва ловко да отвърща на крясъците им.

ЕЛЕНА (учудено). С кого говорите?

ЕМИЛ. С птиците. Те обичат да беседват само с чистите и неопетнените... Като мен.

39.

СРЕД ТРЪСТИКИТЕ И БЛАТОТО

Петимата, без Пончо, са се натръшкали по лице върху полегналата тръстика. Мълчат и се заслушват. Любака се надига и поглежда през тръстиките. Ляга отново.

Марго се обръща по гръб, заглежда се в небето. Там се белеят две-три облачета. Ах, това небе с тези две-три облачета! Може би най-ярката картина от детството. Върху нея се проектират мечтите, там се появяват фрегатите, островите, пиратските нападения и индианските следотърсачи; там тръгват на паша зебрите и веднага изникват дебнещите лъвове, по дърветата се увиват анкондите, а ето го и капитан Блънт, който куца с дървения си крак, псува и стреля...

Един брадясъл красив мъж измъква огромна риба върху палубата на „Сиракуза“, забива ножа си в корема ѝ, после стръвно захвапа раната и смуче ли смуче животворната кръв, озверен от глад... Но малко след това, лицето му се успокоява, придобива

сладък човешки вид, усмихва се и поглежда часовника си. Платната са издути от вятъра, яхтата има хубав ход, човекът сяда до румпела и измъква от пазвата си снимката на Марго. Лицето на момчето е също усмихнато.

Изведнъж виждаме, че не е това, а другото. Да, да – точно така. Успоредно с яхтата, по водния гръб на океана препуска Марго на Мусон. Яхтсменът и детето си махат с ръка, делят ги само два-три метра и продължават да напредват успоредно...

– Пикая! – казва внезапна Бидона и тръгва към тръстиките с ръце на предната част на панталона.

– Добре! – дава съгласието си Марго.

Небето отново е станало небе и облачетата – облачета.

Бидона се връща и ляга при другарите си.

Внезапно долита квичене на прасе. След малко се появява и самото прасе, овърдаляно в тиня, преминава едва ли не по телата на налягалите момчета и бум! – право в тинята до тях.

Секунда след това профучава и Човекът.

Бум! – право в тинята, след прасето.

Човекът е хванал животното и се мъчи да го задържи. Животното надава още по-силни звуци. Човекът лежи умерено в тинята, държи прасето и със свободната си ръка се стареа да почисти лицето си от калта, но още повече го размазва.

Задраскано: (ЛЮБАКА (стреснато). Какво става?

ЧОВЕКЪТ (секне се шумно) Прасето!

БИДОНА. Какво, прасето?

ЧОВЕКЪТ. Бяга бе!... За пет лева кочина му направих, а то бяга и все тук – в тинята!... Бяга от хората, от мен бяга. Ще взема да го заколя.

МАРГО. Оставете го да се успокои.

ЧОВЕКЪТ. То ли бе?... То ли да се успокои?... Успокои ли се – бяга! Все бяга!... Знайш ли ква кочина има? Пет лева съм дал за дъски и пак бяга.

ТРАНЗИСТОРА. Как няма да бяга!...

Човекът лежи, стиска с две ръце, пъшка и плюе тиня.

ЧОВЕКЪТ. Ще взема да го заколя, да го раздам на кучетата, такова прасе!... Кочината му на вила прилича, а то бяга, майка му мръсна, и все така го гоня. Дрехи не ми останаха. (Внезапно изревава от болка.) Олее! (Прасето квичи.) Ухана ме!... То ме ухана!...)

Прасето, внезапно хуква през тинята. Човекът се поизправя, хлъзга се, пада и отново драсва след него.

Ето ги двамата на пътя. Префучават край Пончо, който стиска

двата хляба под мишниците и дъвче. Учудено се обръща и вижда как изчезват.

40.

ПО БРЕГА

Елена върви с босите си крака сред пяната, която се разлива по пясъка. С лявата ръка държи обувката си. Емил върви до нея. Внезапно спира. Спира и тя.

Емил измъква носна кърпа от джоба си, превързва я през очите си, а тя наблюдава действията му с учудване.

Емил тръгва със завързани очи край морето. Бавно. Внимава да не стъпи във водата.

ЕМИЛ. Като малък обичах тази игра. (Внимателно пристъпва до разлива.) Ориентирам се по шума на вълните.

Елена измъква от чантата си шалче и го завързва през очите си. Движи се бавно зад Емил.

ЕМИЛ (спира се, разперва ръце). Къде сте?

ЕЛЕНА (инстинктивно разперва ръце, хванала чантата и обувката в лявата ръка). Тук съм.

Свободната ѝ ръка докосва неговата. Той я хваща леко за пръстите. Вече вървят така, леко докоснати, и известно време напредват сполучливо, безпогрешно, докато нагазват в морето, коригират се, пак нагазват. Без да се церемони, Емил гази с обувка, но продължава играта. Вече са влезли съвсем във водата.

Спират. Вълните заливат коленете им.

ЕМИЛ. Къде е брегът?... Къде е нашият бряг?

ЕЛЕНА. Вдясно.

ЕМИЛ (прави се на ударен). Така ли?... Но защо да бягаме от морето?

ЕЛЕНА. Наистина!

Шляпат през водата. Емил замахва и смъква превръзката си, но продължава забавлението си. Всъщност – води. Всъщност – мами.

Ето я и рибарската хижа, неговата квартира. Отминават я.

Рибарят, както си кърпи мрежата, зяпва от учудване.

РИБАРЯТ (овладял се, усмихнато). Тук!... Тук!... Къде нататък?

Емил му прави знак с пръст да мълчи, но вече е късно. Елена бързо маха превръзката си.

ЕЛЕНА. Измамник!...

РИБАРЯТ. Заповядайте.

ЕЛЕНА. Искам да вляза!

ЕМИЛ. Да вървим.

ЕЛЕНА. Да видя най-после какво пишете. Искам!

ЕМИЛ. Гладен съм!

ЕЛЕНА. После ще се върнем ли?

ЕМИЛ. Не.

Елена тръгва напред,

Емил крачи след нея.

41.

РЕСТОРАНТЧЕТО

Ресторантчето е близо до къмпинг, който сега, разбира се, е още безлюден. Около кръглия дансинг са наредени няколко маси с бели покривки и чадъри.

Най-отдалечената маса е заета от мъж и жена, по всяка вероятност нелегална двойка, добре оформени еснафи, жената е богата на плът, закръглена и бяла, евтино гримирана. Лицето ѝ гъмжи от овали – носът, скулите, очите, брадичката – всичко е овално, меко и разбира се – просташко. Мъжът е с костюм и вратовръзка, по-малко закръглен от партньорката си, но приблизително копие на външността ѝ.

През една маса от тях седят двама полупияни простаци – единият едър и силен, другият дребен, наподобяващ скарида. Облечени са в мръсни ризи и отдавна негладени панталони. Лицата им са брадясали – едрият е мургав, а дребният възрус, с живи зловни очи.

Единственият келнер на заведението седи на сервизната маса и... се храни.

Кавалерът е зачервен от яд. Хулиганите безпокоят дамата на сърцето му с погледи и подмятания, а той знае добре, че не може да се намеси, би било глупаво и безполезно, и сигурно проклина сто пъти решението си да посети точно това ресторантче. Двама-

та са изяли рибата си, сега допиват бирата.

Мъжът е разбрал, че е най-добре да си плати и да изчезват, но келнерът не му обръща внимание, дояжда си.

Тези, които условно ще наричаме хулигани, явно нямат с кого да се заядат и закръглената двойка им е добре дошла

ЕДРИЯТ (вдига чашата и фиксира дамичката). Наздраве!

Дамичката навежда възмутено глава.

ДРЕБНИЯТ (сега му е паднало да избива комплекс и да се перчи). Наздраве, нежна жена!

Кавалерът се прави на ударен, макар че кипи от яд.

КАВАЛЕРЪТ. Не гледай натам.

ДАМИЧКАТА. Не гледам.

КАВАЛЕРЪТ. Даваш им повод.

ДАМИЧКАТА. Не им давам... Не им обръщай внимание.

КАВАЛЕРЪТ. Даваш им.

ДАМИЧКАТА. Мен винаги ме харесват.

ЕДРИЯТ. Много те е нахапал... Нахапал те е.

Хулиганите се кискат от сърце. Дамичката леко закрива с ръка шията си.

ДРЕБНИЯТ. И ние знаем да хапем.

Кискане. Отпиват бира.

ЕДРИЯТ /(удря по масата). Искам музика!... (Към Дребния)

Панта, кажи им да пуснат музика.

ДРЕБНИЯТ. Музика!

Келнерът се изправя с празната си чиния и влиза в ресторанта. Загърмява гръцка песен.

Хулиганите ръкопляскат.

– Браво !

– Кеф!

– Бира!

Влизат Емил и Елена – живо, весело.

ЕМИЛ (слага ръка върху рамото на минаващия келнер). Две порции риба, бутилка бяло и две салати.

Тръшва се на стола, до седналата вече Елена, която започва да се обува. Емил запушва ушите си с длани, нещо ката неопределен

протест срещу високоговорителя.

ЕМИЛ. Обичам попчетата. Живеят на дъното, но са вкусни.

ЕЛЕНА. Обожавам ги.

ЕДРИЯТ (към Дребния). Знаем ли да хапем жени, Панта?

ДРЕБНИЯТ. Направо ги изяждаме...

ЕДРИЯТ. Да я покания ли на танц?

ДРЕБНИЯТ. Глей да не те настъпи.

КАВАЛЕРЪТ /вика към келнера/. Плаща!

ЕДРИЯТ /към келнера/. Иване, ние плащаме сметката.

ДРЕБНИЯТ. И ще танцуваме с нежната дама.

Смят се.

ЕДРИЯТ. Но после ще я хапем.

ДРЕБНИЯТ. И ще я изядем.

Смят се.

ЕМИЛ (на Елена). Понякога ми се струва, че историческото развитие на човечеството не се обуславя от борба между класите, а само от борба между интелегентните хора и простаците... В момент като този завиждам на мъжа ви. Има да се справя само с океана.

ЕЛЕНА. Но може и да загине.

ЕМИЛ. Мечтая да загина в океана, от тайфун... Лягаш по гръб на дъното и гледаш светлината над тебе. Кеф!... Виждаш кораби, белите кореми на рибите, перките на акулите и съзерцаваш как бебетата сучат от майките-кашалоти. А нощем рибите сякаш плуват сред звездите и ближат планктона на Южния кръст. Умирам за такава смърт!...

Емил хладнокръвно става и изчезва в ресторанта.

Музиката секва.

Спокойно се появява и сяда до Елена.

ЕМИЛ (продължава). Представяте ли си – сред звездите –риби... Плуват!... А Океанът те държи долу во веки веков и не те дава...

ЕДРИЯТ. Иване, къде отиде музиката?... Искам музика!

ДРЕБНИЯТ. Чакай бе, оня върна ли ти десетте лева?

ЕДРИЯТ (забравя музиката). А сега де! (Измъква от джоба си банкноти и започва да брои.)

ДРЕБНИЯТ (брои заедно с него). Май че не ти върна.

КАВАЛЕРЪТ (на дамичката). Загубих си настроението.

ДАМИЧКАТА. Не им обръщай внимание.

КАВАЛЕРЪТ. Ти си такава, че...

ДАМИЧКАТА. Какво – че?

КАВАЛЕРЪТ. Където да отидем все... Някой все с теб...

ДАМИЧКАТА. Защото имам хубаво тяло.

ЕЛЕНА (смутена от това, че Емил се вслушва към хулигани-те). Запазете дистанция... Все едно, че сме в Океана.

ЕМИЛ. Напоследък често мисля за Марго.

ЕЛЕНА. Ники твърди, че синът ни ще се превърне в костелив орех... Защо пишете в рибарската хижа?

ЕМИЛ. Защото съм маниак...

ЕЛЕНА. Харесвате ми, да ви кажа правата... И ви обичам. Мечтая да се съберем с Ники, да ви покажа като някакво животно от отдавна изчезнал вид.

ЕМИЛ. Ами аз съм само за това – да ме показват и да ме сочат с пръст.

ЕЛЕНА. Намерих две от книгите ви. С романа ли да започна?

ЕМИЛ. Започнете роман с мен.

ЕЛЕНА. Каламбуряхте.

ЕМИЛ (вдига глава). Ето и попчетата!

ЕДРИЯТ (гласът му зад кадър/). Иване, къде е музиката?

ДРЕБНИЯТ. Музика!

ЕМИЛ (внезапно). Защо ви е музика?

ЕДРИЯТ (поглежда го с невярващ поглед). Ще танцувам с дамата.

ДРЕБНИЯТ. И после ще я хапем!

Двамата примират от смях.

ЕМИЛ. Но преди това трябва да искате разрешение от кавалера ѝ.

ЕДРИЯТ. Ние хапем без разрешение.

Смях.

ЕМИЛ (с удивително спокойствие). Но когато в заведението

се намирам аз, всеки иска разрешение от мен.

ЕДРИЯТ. Така ли?

ЕМИЛ (спокойно и затова – нагло). Обикновено е така.

ЕДРИЯТ (абсолютно сигурен в превъзходството си). А!... Че кой си ти?

ЕМИЛ (осведомява го). Аз съм ЧОВЕКЪТ С ОСЕМТЕ ПЛА-ВАЩИ РЕБРА.

Елена полага ръка на рамото му.

ЕЛЕНА. Те са пияни.

ЕДРИЯТ. И искаш бой, така ли?

ДРЕБНИЯТ. Може да не иска, бе... Трябва да го питаш, и ако иска – тогава.

ЕДРИЯТ, Не, аз мисля че той ИСКА да го бият... Признай, нали искаш бой?

ЕМИЛ (спокойно, хладнокръвно)/. Обикновено бия АЗ.

ЕДРИЯТ (сияе). Бебчоо, напълни ми душата)! (Изправя се.) И какво каза?

ЕМИЛ (спокойно, удивително хладнокръвно). Казах, че обикновено бия аз... Отначало броя до три и после бия... (Докато оня пристъпва сияещо към него.) Едно... две...

Едрият, вече дошъл до Емил, замахва бързо, но Емил се изправя светкавично и още по-светкавично му нанася удар отдясно, между горната и долната челюст. Едрият полита назад, разперва ръце и пада на масата зад гърба му,

ЕМИЛ (сяда и вдига чашата). Цял живот съм мечтал да ви срещна.

Елена обаче не го чува, а гледа към Едрия. После изпищява.

Едрият се е насочил към него.

ЕДРИЯТ. Твоята майка мръсна, гадна, копеле!...

Зад него, още далеч, се надига Дребният. И така започва големият бой, в който Емил проявява своята подвижност, сила и ловкост. Бие се красиво, удря рязко, получава удари, но и връща хубаво и най-после, след една наистина напрегната борба, замахва широко – чува се едно рязко щрак, и Едрият пада като абсолютен труп под масата.

Един хубав край, ако не беше този нелеп завършек, ако не

беше този фински нож, който щраква, блесва за секунда и се забива под лявата му плешка.

Дребният поглежда обстановката крадешком, очите му блясват свирепо, изтласква Елена и хуква да бяга, изчезва, пред погледите на еснафската двойка, келнерът, готвачът, който се е явил и две жени с мръсни бели престилки – миячките на заведението.

Емил пада в центъра на дансинга, заедно с писъка на Елена, която просто се строполява върху него и бързо го опипва, повдига главата му, полага я на коляното си и изпищява още по-силно, когато вижда ръката си в кръв.

ЕЛЕНА (крещи). Убиха го!

Всички се суетят, чудят се какво да правят. Единствен Кавалерът реагира като ритва яростно неподвижния Едър по лицето.

ЕЛЕНА (обезумяваща). Телефона!... Бърза помощ!

Келнерът хуква към входа на ресторанта.

42.

ПРОСТОРЪТ

Музикалната тема на филма. Кавалкадата препуска отново по мек път между лозята, край стройната редица на тополите.

МАРГО (спира). Чухте ли нещо?

БЕТОНА. Кръчмата.

ЛЮБАКА. Там крещят.

МАРГО. Там УБИВАТ някого.

ТРАНЗИСТОРА. Нищо подобно.

МАРГО. Хайде!

ЛЮБАКА. Какво хайде?

МАРГО. Някой има нужда от нас... Докато не е късно.

ПОНЧО. Да не си луд!

МАРГО. А бе, вие не чухте ли? Някой има нужда от помощ.

ЛЮБАКА. Никой няма нужда от помощта на деца!

МАРГО (извън себе си). Заповядвам ви да тръгнете след мен!

ЛЮБАКА. И какво ще правим?

МАРГО (крещи). Може би ще спасим ЖИВОТ!...

ЛЮБАКА (оглежда бандата). Нека и другите кажат... Момчета, кажете!

Всички са навели глави.

МАРГО (онемял за няколко секунди от учудване). Транзисторе?...

ТРАНЗИСТОРА (виновно). Марго, кой ще ни повярва, че искаме да направим добро.

БИДОНА. Ще ни вземат конете...

ПОНЧО. И ще ни обвинят в кражба.

МАРГО (ядосано). Нали искахте да правите нещо?... Нали...

БИДОНА. Не се бъркай в историите на възрастните... Те се нож с две остриета... Хайде, Марго!

Потегля след Любака, който е тръгнал заедно с Пончо и Дади.

ТРАНЗИСТОРА (единствен останал при Марго). Хайде, Марго! (Марго мълчи и мисли.) Тук не беше прав.

МАРГО (намръщено, но примирено). Добре... Но те искаха да направят нещо.

Тръгва след Транзистора. Язди значително назад. И... вижда Дребния, който спира пред него запъхтян, с кръвясали очи, явно изненадан, след като е помислил, че колкото и да са странни тези петима ездаци – отминали са, а ето че имало още един.

Докато Марго се опомни, Дребния бързо профучава край него и бяга по пътя, тъй като тук от двете страни има бодлива тел.

Марго обръща коня и галопира след него, вижда как бягащият без да се обръща, измъква нож.

От дясната страна телената ограда свършва, Дребният влиза в лозята, но секунди след него влиза и Мусон.

Дребният бяга по лехата, закривява, поема по друга леха, Мусон закривява. Марго дръпва гривата на коня – знак да спре и понечва да слезе, защото така би преследвал беглеца с по-голям шанс...

... но в това време от лозята се чуват гласовете на работещите:

– Ееей, къде?

– Къде си тръгнало, бе, копеле! – реве някой, нарамил пръскачка.

– Виж го ти, неговата мама, изпочупи лозите!

– Хулиган!

Виковете се превръщат комай в хор, който тръгва срещу момчето и коня с мотики и ножици за подрязване, с пръскачки и копачи.

Бавно, без паника, Марго обръща коня и се отдалечава, но дълго чува виковете на тези, които сякаш са готови да го разкъсат.

43.

ПО БРЕГА НА МОРЕТО

Любака спира близо до рибарската хижа на Емил. След него спира Транзистора, който слиза от коня. Прииждат Бидона, Пончо и Дади. Скупчват се. Само Транзистора е слязъл, стои до коня си и го придържа с ръка. Най-после се приближава и Марго. Лицето му е привидно спокойно, погледът му е пълен с любопитство, тъй като се намира не другаде, а пред „вилата“ на Човека с осемте плаващи ребра.

МАРГО. Той тук ли е?

ТРАНЗИСТОРА (минава още по-напред). Изглежда, че го няма.

ПОНЧО. Прилича ми да е отворено.

ЛЮБАКА. Искам да разгледам.

БИДОНА. Марго?

МАРГО. Не знам, и на мен ми се ще...

РИБАРЯТ (гласът му зад кадър). Ей, кой ви качи толкоз високо?

Момчетата се стресват и се обръщат. Приближава се рибарят, нарамил две весла.

РИБАРЯТ (удивено). Откъде тези коне?

ЛЮБАКА (сочи с глава хижата). Тука ли е?

РИБАРЯТ. Няма го.

Изправя веслата подпрени на стряхата.

РИБАРЯТ. Хубави коне имате.

Приближава се до коня на Транзистора и започва да го гали.

МАРГО. Няма ли да се върне?

РИБАРЯТ (долепя лице до главата на коня). Де да знам.

ПОНЧО. А вярно ли е, че имал осем плаващи ребра?

РИБАРЯТ (смее се). Колкото ти имаш две глави...

БИДОНА. А защо лъже?

РИБАРЯТ. Защото е шмекер.

ДАДИ. Чичко... може ли да разгледаме?

РИБАРЯТ (навежда се и развива крачолите си). Разгледайте.

44.

В ХИЖАТА

Децата гълтат с погледи обстановката. И мълчат. Изглежда че разказите на Марго за Емил са запалили въображението им.

Пончо допира пръст до клавиш на пишещата машинка. Дади прелиства книгите му. Любака чете ръкопис.

Транзистора разглежда транзистора. Бидона чете лозунг, закачен на стената, написан саморъчно от Емил:

ЩАСТЛИВИТЕ ХОРА СА ГЛУПАЦИ.

Само Марго стои неподвижна и не знае кое по-напред да погледне. ПОНЧО (прошепва, сякаш тук може да се говори само така).

Никой не може да има осем плаващи ребра, нали Марго?

МАРГО. Е, има и аномалии, но чак осем...

ДАДИ. Какво значи аномалия?

МАРГО. Нещо извънредно... изключително.

БИДОНА. Да имаш нещо, което липсва у другите, нали?

МАРГО. Според мама, този човек е голям, но симпатичен.

БИДОНА. Не мога да разбера, как майка ти обича и него, и баща ти едновременно.

ЛЮБАКА. Това е невъзможно.

МАРГО. Възможно е!...

Пронизителен вой на линейка. Децата се заслушват. Линейката вие отново.

Кой знае защо, децата усещат да ги овладява смут. Кой знае защо, те отправят безмълвни погледи към Марго.

МАРГО (спокойно). Чухте ли?

Всички мълчат.

МАРГО (леко натъртва). Чувате ли? (Мълчание. Изкрещява.)
Нали искахте да вършим нещо?

44.

ПРЕД ХИЖАТА

Марго стъпя на касона и се мята на Мусон. Всеки използва по някой рибарски касон и се мята на коня си.

През краката на конете виждаме как Рибарят кове нещо по лодката си. Учудено поглежда към тях.

МАРГО (властно). Който е съгласен да ме следва И ДА СЕ ПОДЧИНЯВА, да вдигне ръка!

Транзистора вдига първи, Бидона – втори, Дади – трети, Пончо единствен поглежда към Любака, и вдига ръка, а след него високо и решително вдига ръката си Любака.

МАРГО (властно, без лимонада в гласа). Ако си счупиме главите, имате право отново да ме смените!... Всички след мен!..., Мусон, напред!

Потегля веднага.

Всяко от децата назовава коня си и го подканва напред. Тържествено звучи музикалният мотив. Конете бягат край морето. Рибарят зяпа с тесла в ръка до лодката си.

45.

ПРОСТОРЪТ

Сменят се панорами и пейзажи. Конете препускат – все по-бързо и по-бързо. Музикалният мотив звучи възторжено.

Кавалкадата сякаш лети през един замръзнал свят:

Един мъж смуче шоколад и го глътва изведнъж, при повата на конниците.

Колите са сирели по пътищата. Отвътре гледат учудени и изплашени лица на хора, прекъснали за момент ежедневието си.

Някой изпуска цигарата от устата си.

Някой е притиснал жена към земята, извързва глава и замръзва така, пред картината от препускащи край него конници,

Кавалкадата прескача бариера на прелез под носа на железопътния служител, който реагира глупаво с отдаване на чест, а малко след туй префучава влак.

Дебелак, който се храни и пие с наслада, зяпва от учудване с кокал в ръка.

Трактористът се изправя на трактора и реагира с гипсиране, а после маха след конниците с ръка.

Рибари изтеглят мрежа и замръзват по местата си, но после също махат с ръце.

И т.н. и т.н.

Кавалкадата ни се явява ту в профил, ту в анфас, изрязана върху небе, гора, ливада, самотни дървета, пустош, море и т.н.

Накрая я виждаме да се изкачва по гол хълм - в профил, а после фронтално, както при атака.

Вече е на платото, появява се изведнъж и изведнъж виждаме в далечината Вятърната мелница.

46.

АТАКАТА

Ездачите надават бойния вик на команчите. Следим ги откъм гърба, летящи към мелницата, която се приближава.

Наблюдателят от върха на мелницата извиква нещо тревожно и бързо слиза по стълбите. Суматоха. Викове. Не можем да разберем какво точно се говори, но ясно, че има паника.

Долавяме отделни думи:

– Какво става?

– Срещу нас кавалерия!

– Конете!

– Хиляда!

– Аз бягам!

– Стойте!...

– Четири хиляди коня!

Но тези думи глъхнат сред бойния вик на команчите.

Пак конниците откъм гърба.

А тя, мелницата, сякаш чувства, че става необикновеното, разклаща старите си кости и бавно завъртява безжизнените досега криле.

Защитниците са вън, но са поразени от летящата кавалерия, от виковете на команчите и от това небивало чудо – на въртящите се криле: вдигат ръце и излизат от окръжността.

Момчетата летят към мелницата, която вече е съвсем близо.

Лицето на Марго сияе с радостта от победата, а на нас ни се струва, че това е лицето на света, а може би на утрешния ден, или пък на младостта, която няма да се спре пред нищо.

После виждаме, че платната на мелницата са платна на фрега-

ти, завъртели се над морската повърхност, а конниците препускат по повърхността на морета, срещу подалия се от водата Бял кит, а на него – привързания Ахав, скитал столетия в просторите, привързан към идеалите си, към стремежа си.

47.

ДОМЪТ НА ЕЛЕНА

Елена набира номер.

– Болницата ли е?

– Да! – отвърща телефонът.

– Докторе, вие ли сте?

– Токущо почина, другарко... Този човек близък ли ви е?

– Много.

– Интересно – той има ОСЕМ ПЛАВАЩИ РЕБРА!...

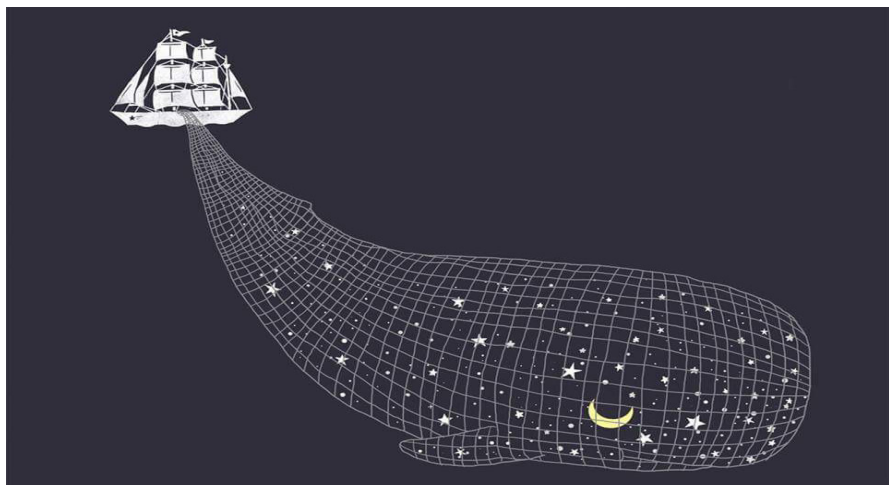
Обляна от сълзи, Елена затваря телефона. Тръгва през хола. Бърше сълзите си. Влиза в стаята на мечтите. Бегло ѝ се мярка усмивката на човека сред Тихия океан, глобусът, статуетките от Африка, атласите, лоциите, барометърът, компасът...

Някакъв шум приковава вниманието ѝ, тя се заслушва, започва да чува унесено, със спокойно лице:

– Мамо, победихме!... Мелницата е наша!... Завинаги!

Децата скачат край мелницата, ликуват, прегръщат се, крещат.

– Победихме! – Разбирате ли? – Тя е наша!...

А после всички замлъкват едно по едно и поглеждат някъде, където ние засега не можем да погледнем... Боже мой, каква е тази тишина, накъде гледат момчетата: Любака, Дади, Бидона, Панчо, Транзистора и Марго – изрязани върху фона на вятърната мелница в въртящите се криле?

О, те гледат след конете, които спокойно се отдалечават, водени от Мусон... По хълма, по хълма, към върха... Но какво става, наистина?... Вместо да се скрият зад билото, конете плавно тръгват нагоре, към небето, към облачетата, и защо започва да мръква?... Защо са тия звезди и между тях – китове, риби, медузи, коне?... Всичко се слива и забърква в огромния небесен аквариум и е красиво, дявол да го вземе – същото, както искаше да го види Човекът с осемте плаващи ребра.

Илюстрацията е взета от Интернетa.